

2022

ЗВІТ

**про діяльність Бюро економічної
безпеки України за 2022 рік**

(відповідно до статті 35 Закону України
«Про Бюро економічної безпеки України»)

ЗМІСТ

- 5** Загальні підсумки та результати
- 8** I Результати інформаційно-аналітичної діяльності БЕБ
- 17** II Протидія правопорушенням, що посягають на функціонування економіки держави
- 26** III Взаємодія та співпраця
- 28** IV Співпраця з уповноваженими органами іноземних держав, міжнародне співробітництво
- 31** V Співпраця з недержавними організаціями та засобами масової інформації
- 33** VI Результати роботи щодо зниження корупційних ризиків
- 36** VII Кошторис БЕБ та стан його виконання
- 39** VIII Інші відомості, що стосуються результатів діяльності БЕБ та виконання покладених на нього завдань

ЗАГАЛЬНІ ПІДСУМКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ

Звітний **2022** рік є першим календарним роком діяльності **Бюро економічної безпеки України**. Його підсумки свідчать, як про досягнення БЕБ у реалізації своєї місії, так і проблеми, переважно інституційного становлення, певною мірою спричинені пандемією, війною та браком ресурсів.

Довідково: 25 березня 2021 року набрав чинності Закон України «Про Бюро економічної безпеки України» (далі – Закон), яким створено принципово новий правоохоронний орган, покликаний протидіяти правопорушенням, що посягають на функціонування економіки держави.

12 травня 2021 року Кабінетом Міністрів України прийнято постанову № 510 «Про утворення Бюро економічної безпеки України», якою Бюро економічної безпеки України надано статусу центрального органу виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

24 листопада 2021 року Кабінетом Міністрів України видано розпорядження «Про початок діяльності Бюро економічної безпеки», згідно з яким БЕБ розпочало виконання функцій та завдань щодо протидії правопорушенням, що посягають на функціонування економіки держави.

Завдання БЕБ – забезпечення економічної безпеки держави шляхом протидії правопорушенням, що посягають на функціонування економіки держави. Його основні цілі – захист публічних фінансів держави, детінізація національної економіки, створення конкурентних умов для бізнесу, інтеграція в європейський економічний простір. Успішне виконання місії дозволить зміцнити економічну стійкість та невразливість національної економіки до зовнішніх і внутрішніх загроз.

Довідково: Статтею 4 Закону на БЕБ покладено такі завдання:

- 1) виявлення зон ризиків у сфері економіки шляхом аналізу структурованих і неструктурованих даних;
- 2) оцінювання ризиків і загроз економічній безпеці держави, напрацювання способів їх мінімізації та усунення;
- 3) надання пропозицій щодо внесення змін до нормативно-правових актів з питань усунення передумов створення схем протиправної діяльності у сфері економіки;
- 4) забезпечення економічної безпеки держави шляхом запобігання, виявлення, припинення, розслідування кримінальних правопорушень, що посягають на функціонування економіки держави;

5) збирання та аналіз інформації про правопорушення, що впливають на економічну безпеку держави, та визначення способів запобігання їх виникненню в майбутньому;

6) планування заходів у сфері протидії кримінальним правопорушенням, віднесенням законом до його підслідності;

7) виявлення та розслідування правопорушень, пов'язаних з отриманням та використанням міжнародної технічної допомоги;

8) складання аналітичних висновків і рекомендацій для державних органів з метою підвищення ефективності прийняття ними управлінських рішень щодо регулювання відносин у сфері економіки.

Проте, перелік завдань і повноважень БЕБ не регулюється виключно Законом, понад 60 таких повноважень передбачено Кодексами, законами, урядовими актами.

У 2022 році створені передумови повноцінного функціонування БЕБ. Зокрема, нормативна база, організаційні засади і практики в аналітичній та правоохоронній діяльності, інституційному розвитку.

БЕБ, на протигагу іншим правоохоронним органам оперує, передусім, аналітичною складовою, метою якої є оцінювання ризиків та загроз у сфері економіки, підготовка прогнозів та рекомендацій, спрямованих на їх усунення та/або мінімізацію. Протягом року виявлені ризики у бюджетній, податковій, митній, грошово-кредитній або інвестиційній сферах. У 2022 році працівники БЕБ склали **416** аналітичних продуктів та аналітичних довідок, чим виявили ризики втрат державних коштів на загальну суму **26,3 млрд грн**, за якими розпочато **114** кримінальних проваджень, направили **252** рекомендації до державних органів, з метою підвищення ефективності прийняття ними управлінських рішень щодо регулювання відносин у сфері економіки.

На основі аналітичної діяльності подано **13** пропозицій щодо внесення змін до нормативно-правових актів, спрямованих на усунення передумов створення злочинних схем в економіці. Серед них найактуальнішим є проекти змін до Кримінального кодексу України (далі - КК України) та Кримінального процесуального кодексу України (далі - КПК України) щодо встановлення кримінальної відповідальності за спричинення шкоди фінансовим інтересам Європейського Союзу, протиправні дії з коштами ЄС і розслідування таких проявів, відповідно до підслідності БЕБ.

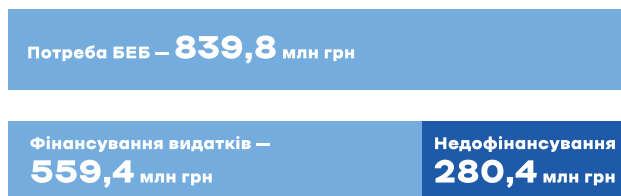
В провадженні детективів БЕБ упродовж року перебувало **961** кримінальне провадження. За результатами досудового розслідування до суду направлено 29 кримінальних проваджень, 24 з них – з обвинувальним актом. З метою забезпечення відшкодування завданих державі збитків накладено арешт на майно по всіх кримінальних провадженнях на суму **46,7 млрд грн**, з яких – 41 млрд грн активи, бенефіціарними власниками яких є громадяни російської федерації та республіки білорусь.

Також, БЕБ активно взаємодіє з іншими державними органами з питань застосування санкцій до юридичних та фізичних осіб держави-агресора. З цією метою підготовлено відповідні проекти рішень Кабінету Міністрів України.

Загальна чисельність працівників БЕБ

Недофінансування потреб БЕБ у 2022 році

БЕБ є новим органом виконавчої влади, який здійснює свої повноваження через центральний апарат та територіальні управління, які мають бути забезпечені відповідними ресурсами.

Створення відповідної IT-інфраструктури також безпосередньо залежить від необхідних бюджетних видатків.

Загалом забезпечення ефективного функціонування БЕБ є одним із завдань **Стратегії економічної безпеки України на період до 2025 року**¹. Це потребує комплексного та поетапного формування перспективних напрямків його розвитку, які мають бути відображені у Стратегії інституційного розвитку Бюро економічної безпеки України до 2027 року, що розробляється.

¹ Указ Президента України від 11 серпня 2021 року № 347/2021 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України» від 11 серпня 2021 року «Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року»

З огляду на тенденції поширення та сучасні прояви економічної злочинності, БЕБ має розбудовувати «екосистему», що дозволить здійснювати дієву кооперацію у сфері протидії правопорушенням, що посягають на функціонування економіки держави, на національному та міжнародному рівнях.

Одним з найважливіших завдань 2022 року стало налагодження взаємодії з державними органами України, що здійснюють правоохоронні і контрольні функції (Офіс Генерального прокурора, підрозділи системи Міністерства внутрішніх справ України, Державна податкова служба України, Державна митна служба України, Служба безпеки України, Державне бюро розслідувань України, Національний банк України, Національне агентство з питань запобігання корупції, Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Державна аудиторська служба України, Державна служба фінансового моніторингу України) та забезпечення доступу до автоматизованих і довідкових систем, реєстрів і банків (баз) даних, їх наповнення новою інформацією. Тривають заходи з отримання доступу БЕБ до баз даних 38 державних органів. На сьогодні, БЕБ отримало доступи до баз 7 державних органів, але цей напрям інформаційного забезпечення розвивається, робота триває.

Протягом року БЕБ започаткувало ділові зв'язки з низкою правоохоронних органів, органів державної влади та місцевого самоврядування, засобами масової інформації, громадськими організаціями. Створено Секторальну робочу групу з підтримки сектору економічної безпеки України. У сфері міжнародного партнерства, слід відзначити початок налагодження контактів з Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Європейським бюро з протидії шахрайству (OLAF), відповідними державними органами іноземних держав. Серед недержавних партнерів важливою є Європейська Бізнес Асоціація (ЕВА).

Правоохоронний тиск на бізнес, який звичай справляли так звані «борці зі злочинністю» не таких вже минулих часів, сприяв поширенню корупційних практик, що негативно вплинуло на ефективність та авторитет правоохоронної системи держави в цілому. Подолання цього негативного спадку через впровадження у діяльність державних органів принципів прозорості та доброчесності є необхідною передумовою успішного і наступального розвитку БЕБ, більш ефективного виконання його функцій.

Протягом року БЕБ значно підсилило нормативно-правову базу антикорупційної діяльності, затверджено Антикорупційну програму БЕБ, запроваджені тренінги з працівниками, використовується телефон «гарячої лінії», утворено робочу групу з оцінювання корупційних ризиків за участю фахівців Консультативної місії Європейського Союзу в Україні. За результатами діяльності та з урахуванням результатів дослідження вразливих до корупції функцій і процесів створено реєстр ризиків. Налагоджено антикорупційний контроль під час організації публічних закупівель (моніторинг документів, вивчення контрагентів тощо).

БЕБ є відкритим до суспільства: створено Раду громадського контролю при БЕБ, представники якої надавали пропозиції щодо роботи конкурсних комісій. Подолані непорозуміння на перших порах взаємодії. Але дискусії та конструктивна критика є невід'ємними процесами становлення БЕБ.

Загалом, створення БЕБ має позитивний політичний та безпековий ефект: виконано зовнішньополітичні зобов'язання України перед Світовим банком, отримано макрофінансову допомогу, оптимізовано структуру органів досудового розслідування (з ліквідацією податкової міліції, економічних підрозділів поліції та СБУ) правоохоронну функцію відокремлено від сервісної функції Державної податкової служби України.

Таким чином, забезпечено концентрацію повноважень і компетенцій щодо протидії правопорушенням у сфері функціонування економіки держави в **єдиному органі**, що дозволило реально посилити економічну безпеку держави. Проте, належне забезпечення функцій БЕБ у сфері національної безпеки і забезпеченні економічної безпеки держави вимагає внесення додаткових змін до законодавства (врегулювання питання забезпечення контррозвідального захисту економіки, антитерористична функція тощо).

Оцінюючи на сьогодні ефективність діяльності БЕБ, слід враховувати об'єктивні чинники – війна створила небачені раніше виклики в усіх без виключення сферах функціонування держави. Становлення та діяльність органу відбуваються в нестабільних економічних та безпекових умовах. Низка показників у сфері економіки і фінансів не корелюється з результатами діяльності БЕБ переважно з причин воєнної агресії російської федерації в Україні. Руйнівний вплив війни на економічні процеси держави не дозволяють отримати релевантні показники: слід визнати, що нині вони відображають надто складний стан української економіки.

РЕЗУЛЬТАТИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БЕБ

Глобальні процеси у світі та військова агресія російської федерації породжують нові виклики для національної безпеки України, у тому числі забезпечення її економічної складової. У таких умовах особливої актуальності набуває протидія загрозам у сфері економіки, яку покладено на органи державної влади, і перш за все, правоохоронні. БЕБ серед них є по-суті першим, в основу діяльності якого покладено аналітичну складову. Відмова від «каральної моделі» роботи та наголос на превенцію, дослідження передумов вчинення кримінальних правопорушень сприяють впровадженню у національну правовохисну систему демократичних принципів, сповідуваних передовими країнами світу.

БЕБ відмовляється від «традиційної» моделі роботи, орієнтованої на явища та події, які вже відбулися. Застосування ризик-орієнтованого підходу у діяльності БЕБ дозволяє прогнозувати події та випереджати їх на основі комплексного аналізу значних масивів даних, у т.ч. інформації, отриманої з автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів, банків (баз) даних органів державної влади, місцевого самоврядування, доступ до яких згідно з Законом надано БЕБ і таким чином розширюються можливості оперативного реагування на існуючі виклики і негативні тенденції у сфері економіки, повніше використовувати резерви у боротьбі з кримінальними правопорушення-

ми, які загрожують економічній безпеці держави, застосовувати найбільш дієві моделі протидії.

Аналіз отриманих даних на стратегічному рівні дозволяє визначати тенденції розвитку глобальних загроз економіці держави, належним чином підготуватися до можливих сценаріїв, а також оперативно вживати заходи щодо їх упередження та/або протидії.

Отже, головним завданням БЕБ за цим напрямом є ефективне виявлення ризиків економічній безпеці держави, їх оцінювання, встановлення ступеня небезпеки для економіки, визначення спроможності ефективно реагувати на такі ризики, а також розроблення й вжиття заходів щодо їх мінімізації та/або усунення.

Довідково: відповідно до пункту 6 частини першої статті 2 Закону ризик — загроза, що ідентифікується в бюджетній, податковій, митній, грошово-кредитній або інвестиційній сфері, вплив якої призводить до тінізації економіки та послаблення економічної безпеки держави.

Таким чином робота БЕБ, керована аналітикою, є найбільш ефективною у боротьбі із явищами та процесами, які продукують ризики у сфері економіки, та забезпечує захист суб'єктів господарської діяльності від безпідставного втручання у їх діяльність.

РЕЗУЛЬТАТИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Результатом діяльності інформаційно-аналітичних підрозділів БЕБ є аналітичні продукти, інформаційні документи, пропозиції та рекомендації державним органам, які використовуються як для попередження криміналізації економіки, так і з метою протидії конкретним правопорушенням, що посягають на функціонування економіки держави.

Протягом 2022 року інформаційно-аналітичні підрозділи БЕБ проаналізували **2,1 млн** процедур тендерних закупівель, вивчили діяльність **6322** суб'єктів господарювання щодо поданих ними заяв на відшкодування сум ПДВ з бюджету та інших операцій.

За результатами внесено **252** рекомендації для державних органів з метою підвищення ефективності прийняття ними управлін-

ських рішень щодо регулювання відносин у сфері економіки, що дозволило упередити втрати держави на суму **1,99 млрд грн** (переважно рекомендації, пов'язані з відшкодуванням ПДВ, проведенням публічних закупівель та аукціону з продажу об'єкту комунальної власності).

Загалом, створено **282** аналітичних продукти та **134** аналітичні довідки, якими встановлено ризики вчинення кримінальних правопорушень у сфері економіки на суму **26,3 млрд грн**, за результатами їх розгляду підрозділи детективів БЕБ розпочали **114** кримінальних проваджень або прийняли процесуальні рішення щодо приєднання їх до розпочатих кримінальних розслідувань та подано **13** пропозицій щодо внесення змін до нормативно-правових актів з питань усунення передумов створення схем протиправної діяльності у сфері економіки.

РЕЗУЛЬТАТИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ВИЯВЛЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ.

Бюджетна сфера є важливою складовою економічної безпеки країни, оскільки від неї залежить соціально-економічний розвиток окремих адміністративно-територіальних одиниць та держави в цілому, стимулювання розвитку пріоритетних секторів економіки, забезпечення соціальної підтримки найменш захищених верств населення тощо. Відповідно одним із ключових напрямів діяльності БЕБ, особливо в умовах воєнної агресії російської федерації, є протидія розкраданню державних коштів.

Протягом 2022 року проаналізовано 2,1 млн тендерних закупівель на суму **544,2 млрд грн**. За фактами встановлених порушень у відповідних процедурах та інших ризиків в бюджетній сфері створено 78 аналітичних продуктів та 80 аналітичних довідок на загальну суму ризикових операцій **2,2 млрд грн**, які спрямовані до підрозділів детективів БЕБ.

ВІЯВЛЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ

Проаналізовано

2,1 млн тендерних закупівель

на суму **544,2** млрд грн

Упереджено втрат бюджету шляхом розірвання розпорядниками бюджетних коштів укладених договорів та припинення видаткових операцій

на суму **270,8** млн грн

Направлено до державних установ та органів місцевого

161 рекомендаційний лист

За фактами встановлених порушень у процедурах тендерних закупівель та інших ризиків в бюджетній сфері складено

78 аналітичних продуктів та **80** аналітичних довідок

на суму **2,2** млрд грн

ОКРЕМІ КЕЙСИ ЗА НАПРЯМОМ:

1 Аналітики БЕБ у липні 2022 року виявили порушення однією із державних медичних установ Черкаської області порядку проведення публічних закупівель. Під час аналізу угоди з'ясувалося, що пропозиція учасника, з яким було укладено угоду про надання послуг з будівництва, не відповідає вимогам зазначеної закупівлі. Сума коштів, яку планували витратити на закупівлю складає понад **40 млн грн**. У порядку реагування, договір з переможцем розірвано, розтрату бюджетних коштів упереджено.

2 Аналітики БЕБ у липні 2022 року під час аналізу закупівлі в державній сфері встановили, що один з органів місцевої влади провів відкриту закупівлю послуг з будівництва плавального басейну. Орієнтовна вартість закупівлі становила понад **50 млн грн**. Відповідно до угоди товариство – переможець торгів планувало виконати усі роботи власними силами і засобами, без залучення інших сторін. При перевірці постачальника послуг встановлено низку невідповідностей, а саме: фактична відсутність підприємства за юридичною адресою, фіктивне працевлаштування осіб, які не мали жодного відношення до діяльності вказаного підприємства, відсутність будь-яких будівельних робіт за місцем проведення будівництва плавального

басейну тощо. Зазначені факти ставлять під сумнів можливість виконання будівництва плавального басейну відповідно до договору та свідчать про ймовірність розтрати державних коштів в особливо великих розмірах. У результаті вжитих заходів БЕБ, договір про проведення будівництва плавального басейну розірвано, необґрунтоване використання коштів місцевого бюджету в розмірі 50 млн грн упереджено.

3 Аналітики БЕБ у жовтні 2022 року встановили ризики завдання шкоди економічній безпеці держави під час укладання ПАТ договорів на закупівлю акумуляторних батарей для електротягів на загальну суму понад 20,5 млн грн. Встановлено, що одним із засновників компанії-постачальника є громадянин російської федерації. З метою недопущення використання цих коштів для фінансування збройної агресії російської федерації проти України, працівники БЕБ рекомендували зазначеній державній компанії додатково перевірити свого контрагента з одночасним призупиненням розрахунків та розірвати договори закупівель, що і зробила державна компанія. Таким чином, перерахування понад **20,5 млн грн** на адресу суб'єкта господарювання, який підконтрольний громадянину російської федерації, **упереджено**.

З метою захисту економіки України від впливу на неї держав-агресорів влітку 2022 року до Кабінету Міністрів України направлено пропозиції про внесення змін до низки нормативно-правових актів, якими запропоновано заборонити участь у публічних закупівлях юридичних осіб, кінцевими бенефіціарними власниками яких є громадяни російської федерації, республіки білорусь та встановити штрафні санкції до контрагентів, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність з такими компаніями.

Важливим напрямом протидії кримінальним порушенням в бюджетній сфері є запобігання незаконному відшкодуванню ПДВ.

Протягом 2022 року за результатами виявлення ризиків незаконного відшкодування з бюджету ПДВ складено 39 аналітичних продуктів та 5 аналітичних довідок на

загальну суму ймовірних втрат бюджету **1,2 млрд грн.**

За результатами розгляду 8 аналітичних продуктів до ЄРДР внесено відомості щодо вчинення кримінальних правопорушень із сумою встановлених збитків – **315,3 млн грн.** До раніше розпочатих кримінальних проваджень долучено 29 аналітичних продуктів та 2 аналітичні довідки на загальну суму встановлених збитків – **847,3 млн грн.**

До органів ДПС направлено 44 рекомендації щодо суб'єктів господарської діяльності, якими неправомірно заявлено до бюджетного відшкодування ПДВ, чим упереджено втрати бюджету на загальну суму **1,7 млрд грн** (до податкових органів подано уточнюючі розрахунки податкових зобов'язань з ПДВ або органами ДПС зменшено (відмовлено) заявлені до відшкодування суми ПДВ за рахунок контрольно-перевірочних заходів).

ЗАПОБІГАННЯ НЕЗАКОННОМУ ВІДШКОДУВАННЮ ПДВ

1,7 млрд грн

Загальна сума, на яку упереджено втрати бюджету (до податкових органів подано уточнюючі розрахунки податкових зобов'язань з ПДВ або органами ДПС зменшено (відмовлено) заявлені до відшкодування суми ПДВ за рахунок онтрольно-перевірочних заходів)

44

Рекомендації щодо суб'єктів господарської діяльності, якими заявлено до бюджетного відшкодування ПДВ

1, 2 млрд грн

Загальна сума ймовірних втрат бюджету за результатами виявлення ризиків незаконного відшкодування з бюджету ПДВ

ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ.

З метою удосконалення норм податкового законодавства та упередження втрат бюджету при відшкодуванні ПДВ у жовтні 2022 року до Кабінету Міністрів України та Комітету Верховної Ради України з питань фінан-

сів, податкової та митної політики подано пропозиції щодо внесення змін до Податкового кодексу України, якими пропонується передбачити право контролюючих органів вимагати під час проведення перевірок від платників податків, що перевіряються, проведення інвентаризації з обов'язковою участю службових осіб контролюючих органів.

ОКРЕМІ КЕЙСИ ЗА НАПРЯМОМ:

1 У липні 2022 року за результатами аналізу господарських операцій низки компаній, зокрема, їх фінансових транзакцій, обсягів імпортованих товарів та правомірності декларування бюджетного відшкодування ПДВ, встановлено, що окремі підприємства задекларували суму податкового кредиту, яка перевищила їх податкові зобов'язання, та сформували від'ємне значення ПДВ за рахунок залишків, імпортованих впродовж 2021 року товарів, та подали заяви про по-

вернення суми бюджетного відшкодування у розмірі 128 млн грн. З метою недопущення незаконного відшкодування ПДВ БЕБ направило до Державної податкової служби України рекомендації щодо проведення перевірок з питань достовірності нарахування сум бюджетного відшкодування ПДВ, за наслідками чого службові особи зазначених суб'єктів господарювання подали уточнюючі розрахунки та значно зменшили заявлену до відшкодування суму.

ВИЯВЛЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ПОДАТКОВІЙ СФЕРІ.

Одним із пріоритетних завдань у роботі БЕБ є упередження економічних злочинів та мінімізація використання тіньових схем у податковій сфері, оскільки податки є не лише основним джерелом наповнення доходів держави, а й одним із основних інструментів регулювання ринкової економіки.

Протягом 2022 року за результатами виявлення ризиків у сфері оподаткування створено та направлено до підрозділів детективів БЕБ 67 аналітичних продуктів та 15 аналітичних довідок на загальну суму ймовірних втрат бюджету **2,8 млрд грн.**

За результатами розгляду 30 аналітичних продуктів та 5 аналітичних довідок до ЄРДР внесено відомості щодо вчинення кримінальних правопорушень на загальну суму встановлених збитків – **1,3 млрд грн.** До раніше розпочатих кримінальних проваджень долучено 33 аналітичних продукти та 5 аналітичних довідок.

До органів ДПС спрямовано 7 рекомендацій стосовно суб'єктів господарської діяльності, які здійснили розповсюдження податкового кредиту, сформованого за рахунок ризикових операцій, на підприємства реального сектору економіки на загальну суму ПДВ **763 млн грн.**

ВИЯВЛЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ПОДАТКОВІЙ СФЕРІ:

ОКРЕМІ КЕЙСИ ЗА НАПРЯМОМ:

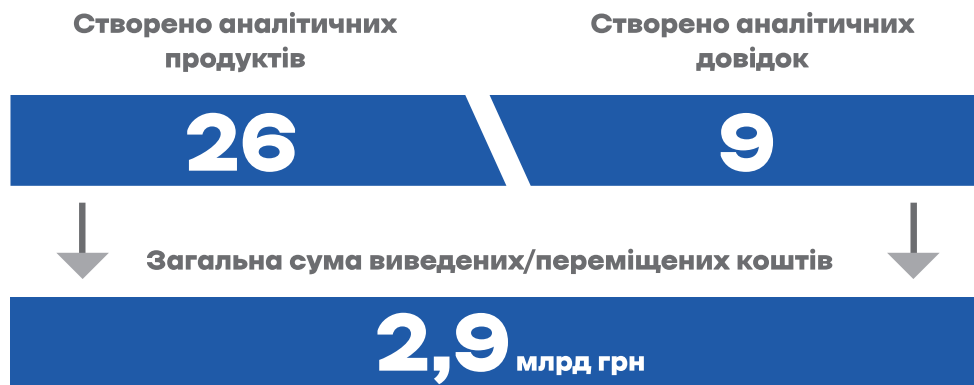
1 Аналітики БЕБ у серпні-вересні 2022 року встановили порушення службовими особами підприємства, кінцевим бенефіціаром якого є громадянка російської федерації, вимог податкового, валютного та іншого законодавства України. Службові особи даного підприємства, що здійснювало гуртовий та роздрібний продаж косметичних засобів та парфумів, реєстрували податкові накладні занижуючи ціну продажу товару, не відображали у податковій та фінансовій звітності фактичних обсягів реалізації продукції. Таким чином, умисно ухилялися від сплати податку на додану вартість на 33 млн грн. Окрім цього, працівники роздрібного продавця сформували штучний податковий кредит за рекламні послуги від згаданого пов'язаного суб'єкта господарювання. Це дозволило знизити суми податкового зобов'язання з ПДВ на 17,8 млн грн. За даним фактом детективи БЕБ розпочали кримінальне провадження.

2 У жовтні 2022 року аналітики БЕБ під час аналізу відомостей Державної податкової служби України щодо джерел та обсягів отриманих доходів колишнього члена проросійської партії ОПЗЖ та колишнім народним депутатом України, а також Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно встановили невідповідність його прибутків та витрат. Так, у 2018 році экс-депутат зареєстрував право власності на низку об'єктів нерухомого майна (приміщення готелю, багатопверхову будівлю, земельні ділянки), орієнтованою ринковою вартістю близько 310 млн грн, що в понад 200 разів перевищує офіційні доходи. Таким чином, бюджет України недоотримав **понад 60 млн грн** у вигляді несплати податку на доходи фізичних осіб та військового збору.

Наступним важливим напрямом аналітичної діяльності БЕБ є протидія приховуванню незаконно отриманих прибутків та подальшої їх легалізації, які незаконно виводяться/переміщуються особами резидентами та нерезидентами за межі України.

Упродовж звітнього періоду за виявленими фактами порушень у вказаній сфері аналітики БЕБ створили 26 аналітичних продуктів та 9 аналітичних довідок на загальну суму виведених/переміщених коштів близько **2,9 млрд грн.**

ПРОТИДІЯ ПРИХОВУВАННЮ НЕЗАКОННО ОТРИМАНИХ ПРИБУТКІВ ТА ПОДАЛЬШОЇ ЇХ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ:

Крім того, БЕБ у співпраці із ДПС, НАЗК, АРМА та Держфінмониторингом вжито заходів щодо виявлення та накладення арешту на активи фізичних осіб громадян України на території іноземних держав, доходи яких не підтверджено на території України.

Серед загроз, що посягають на функціонування економіки держави, є протиправна діяльність, пов'язана з незаконним виробництвом та обігом товарів підакцизної групи.

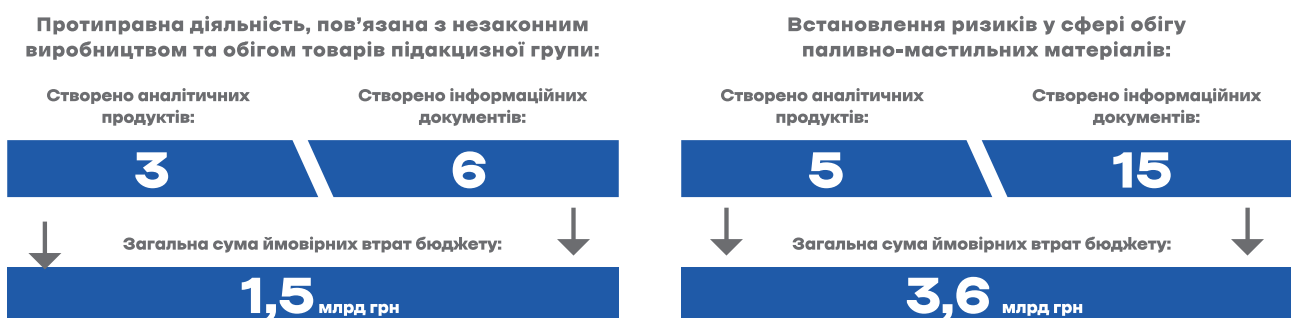
Підрозділи БЕБ активізували протидію кримінальним проявам у вказаній сфері. Зокрема, у 2022 році інформаційно-аналітичними підрозділами БЕБ виявлено ризики щодо вчинення правопорушень, пов'язаних із незаконним обігом тютюнових виробів на загальну суму **1,5 млрд грн**. За результатами відпрацювання виявлених ризиків складено

та передано до підрозділів детективів БЕБ 3 аналітичні продукти та 6 інформаційних документів на зазначену суму.

За ініціативою БЕБ Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України заблоковано діяльність 23 сайтів, які використовувались з метою незаконної реалізації тютюнових виробів.

Крім того, упродовж 2022 року БЕБ вживало системні заходи із встановлення ризиків у сфері обігу паливно-мастильних матеріалів, за результатами яких створено 5 аналітичних продуктів та 15 інформаційних документів, якими попереджено ризики втрат на загальну суму **3,6 млрд грн**. За даними матеріалами детективи БЕБ внесли до ЄРДР відомості щодо вчинення 6 кримінальних правопорушень, до раніше розпочатих кримінальних проваджень долучили 2 матеріали.

ВИЯВЛЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ПОДАТКОВІЙ СФЕРІ:

За ініціативою БЕБ заблоковано діяльність сайтів з реалізації тютюнових виробів

ВИЯВЛЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У МИТНІЙ СФЕРІ.

Важливим елементом діяльності держави є митна політика, яка визначає засади регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, інтеграції економіки України до світової економіки. Правопорушення у митній сфері (ухилення від сплати митних платежів і податків, незаконне переміщення товарів через митний кордон, інші порушення митних правил) вкрай негативно позначаються на економічній безпеці та призводять до недоотримання коштів бюджетом, зменшення конкурентоспроможності національного товаровиробника тощо. Саме тому боротьба з цими негативними явищами є одним із важливих завдань БЕБ у справі захисту економічних інтересів країни.

Протягом 2022 року за результатами виявлення ризиків у митній сфері створено та направлено до підрозділів детективів БЕБ 4

аналітичні продукти та 7 аналітичних довідок щодо ухилення від сплати митних платежів на загальну суму **191,4 млн грн**.

В умовах війни особливої актуальності набуло виявлення ризиків в аграрному секторі економіки, насамперед пов'язаних з експортом сільськогосподарської продукції. Зокрема, впродовж звітного періоду інформаційно-аналітичними підрозділами БЕБ за цим напрямом складено **25** аналітичних продуктів та **3** інформаційні документи на загальну суму **10,6 млрд грн**, які спрямовані до підрозділів детективів БЕБ.

За результатами розгляду 18 аналітичних продуктів та інформаційних документів до ЄРДР внесені відомості щодо вчинення кримінальних правопорушень із сумою встановлених збитків – **4,7 млрд грн**. До раніше розпочатих кримінальних проваджень долучено 4 аналітичні продукти та 3 інформаційні документи на загальну суму встановлених збитків **5,7 млрд грн**.

МИТНА СФЕРА

Ухилення від сплати митних платежів

1

191,4 млн грн

Аналітичні продукти – 4

Інформаційні довідки – 7

Ризики у аграрному секторі економіки (експорт)

2

10,6 млрд грн

Аналітичні продукти – 25

Інформаційні документи – 3

3

4,7 млрд грн

5,7 млрд грн

Інформація 18 аналітичних продуктів та інформаційних документів внесено відомості до ЄРДР

4 аналітичних продукти
3 інформаційні документи
долучено до раніше розпочатих кримінальних проваджень

ОКРЕМІ КЕЙСИ ЗА НАПРЯМОМ:

1 Аналітики БЕБ встановили, що протягом серпня-вересня 2022 року з митної території України відправлено на експорт майже 12 млн тонн зернових культур та олій орієнтовною вартістю – 137 млрд грн. З них близько 4 млн тонн агропродукції експортується підприємствами, які фактично господарську діяльність не здійснюють. У цих компаній відсутні основні засоби та трудові ресурси для придбання експортованого товару, їх службові особи не звітують або подають звітність не в повному обсязі. Працівники БЕБ виявили ймовірні втрати бюджету від несплати податків декількома підприємствами, що експортували агропродукцію сумнівного похो-

дження, в розмірі 4,8 млрд грн. Зазначена діяльність здійснювалась без відповідного відображення у податковій звітності, що свідчить про проведення операцій з легалізації товарів невстановленого походження. Відповідно, експортована продукція ймовірно закуповується у населення за готівку та не оприбутковується. Аналітики БЕБ також встановили, що переважна частина компаній-нерезидентів, на адресу яких експортувалося зерно, мають ознаки ризиковості: є фігурантами кримінальних проваджень, перебувають в статусі «ліквідації» тощо. За даними фактами детективами БЕБ проводиться досудове розслідування.

ВИЯВЛЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ГРОШОВО-КРЕДИТНІЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙНІЙ СФЕРАХ.

Грошово-кредитна політика держави відіграє роль головного інструменту державного регулювання економіки, оскільки саме вона визначає динаміку стабільності національної валюти, є засобом керування інфляцією та активізації кредитних відносин. Відповідно залучення інвестицій в економіку країни є запорукою її успішного розвитку.

Відповідно до статті 4 Закону одним із завдань БЕБ є виявлення та розслідування правопорушень, пов'язаних з отриманням та використанням міжнародної технічної допомоги.

З метою виконання вищезазначеного завдання БЕБ проводить заходи із виявлення можливих зловживань у сфері розподілу та цільового використання коштів, наданих державами-партнерами в рамках 1752 програм міжнародної технічної допомоги на загальну суму **7 млрд доларів США**.

За результатами проведеного у 2022 році аналізу складено та передано до підрозділів детективів БЕБ 2 аналітичні продукти щодо виявлених ризиків можливого неефективного використання частини коштів, передбачених програмою міжнародної технічної допомоги, кошторисною вартістю проекту **41,9 млн доларів США**.

ВИЯВЛЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ГРОШОВО-КРЕДИТНІЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙНІЙ СФЕРАХ

Заходи із виявлення можливих зловживань у сфері розподілу та цільового використання коштів наданих державами партнерами

7 млрд доларів США

Програми МТД – 1752

Аналітичні продукти – 2

Виявлено ризиків – **41,9** млн доларів США

Крім того, з метою усунення передумов нецільового використання коштів міжнародної технічної допомоги, БЕБ підготовлено пропозиції щодо внесення змін до низки нормативно-правових актів, серед яких:

- 1) до Кримінального кодексу України – в частині доповнення його положень новою нормою, яка встановлює кримінальну відповідальність за спричинення шкоди фінансовим інтересам Європейського Союзу;
- 2) до Стратегії розвитку АТ «Ощадбанк» – в частині укладання угоди про співпрацю з ЄБРР, які були враховані при внесенні змін до неї;
- 3) до низки нормативно-правових актів у сфері нагляду за платіжними системами щодо розроблення рекомендацій суб'єктам первинного фінансового моніторингу в частині встановлення критеріїв неприйнятно високого ризику ділових відносин із СКАМ/SCAM-проектами;
- 4) до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про координацію та моніторинг міжнародної технічної допомоги» в частині доповнення її тексту окремими положеннями, що враховуватимуть законодавчі повноваження БЕБ у сфері протидії правопорушенням, пов'язаних з отриманням та використанням міжнародної технічної допомоги.

ВИЯВЛЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ГАЛУЗІ ГРАЛЬНОГО БІЗНЕСУ.

Протягом року БЕБ проводився аналіз діяльності з організації або проведення азартних ігор, в т.ч. через мережу Інтернет, на предмет можливих фактів провадження відповідного виду діяльності без ліцензії.

За результатами виявлення ризиків у даній галузі створено та направлено до підрозділів детективів БЕБ 5 аналітичних продуктів та інформаційну довідку.

З метою унеможливлення вчинення порушень даної категорії вжито низку заходів, серед яких:

- направлено листи-рекомендації на адресу НБУ та фінансових компаній щодо блокування та припинення здійснення фінансових операцій, які надавалися нелегальним он-лайн казино під загальновідомим брендом;
- за зверненням БЕБ Держспецзв'язком обмежено доступ до 1 661 нелегального веб-сайту;
- за ініціативою БЕБ КРАІЛ прийнято рішення про позбавлення ліцензії компанії, яка займалась букмекерською діяльністю та організацією азартних ігор в казино, за зв'язки з російською федерацією.

ВИЯВЛЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ГАЛУЗІ ГРАЛЬНОГО БІЗНЕСУ:

Створено та спрямовано до підрозділів детективів

5 аналітичних продуктів та
1 інформаційний документ

За зверненням Бюро економічної безпеки обмежено доступ

до **1661** веб-сайту

КРІМ ЦЬОГО, БЕБ ЗАПРОПОНУВАЛО НИЗКУ ІНІЦІАТИВ:

щодо розроблення нормативно закріплених рекомендацій для банків та платіжних систем, в яких повинні міститись маркери та ознаки, які мають допомагати виявляти суб'єкти, що організовують, проводять азартні ігри на території України без відповідної ліцензії або які надають послуги щодо доступу до таких азартних ігор, з метою забезпечення подальшої відмови у здійсненні платежів на користь таких суб'єктів;

щодо внесення змін до окремих нормативно-правових актів, які визначають посилення відповідальності за недотримання порядку організації та проведення азартних ігор.

ПРОТИДІЯ ПРАВОПОРУШЕННЯМ, ЩО ПОСЯГАЮТЬ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ

1 Кількість зареєстрованих заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, віднесені законом до підслідності Бюро економічної безпеки України, з урахуванням навантаження на одного детектива:

Протягом звітного періоду зареєстровано **650 заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення**, віднесені Законом до підслідності БЕБ. Навантаження на одного детектива склало **3 заяви і повідомлення** про кримінальні правопорушення.

Довідково: Розрахунок навантаження є орієнтовним, оскільки набір працівників на посади детективів, які безпосередньо здійснюють розслідування кримінальних проваджень здійснювався впродовж всього року, переважно у другій його половині. На початок 2022 року кількість детективів складала 84 особи.

З урахуванням кількості кримінальних проваджень, які перебували в провадженні детективів БЕБ в 2022 році, середнє навантаження склало **5 кримінальних проваджень** на одного детектива.

2 Кількість оперативно-розшукових справ та зареєстрованих за їх матеріалами кримінальних проваджень, що перебувають у провадженні Бюро економічної безпеки України:

Законом внесено зміни до статті 5 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» щодо визначення БЕБ, як суб'єкта оперативно-розшукової діяльності у межах підслідності, передбаченої КПК України.

З метою визначення загальних засад та єдиних вимог до організації оперативно-розшукової діяльності підрозділами БЕБ, порядку заведення, ведення та закриття оперативно-розшукових справ, їх реєстрації та ведення оперативних обліків, особливостей

інформаційного та фінансового забезпечення, а також організації роботи з негласними позаштатними працівниками та системи контролю за здійсненням оперативно-розшукової діяльності, після отримання спеціального дозволу на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, призначення за результатами конкурсних наборів до БЕБ працівників, які мають досвід та навички такої роботи (надання їм відповідних допусків до державної таємниці), завершено розробку нормативно-правового акту, який регулює таку діяльність відповідно до специфіки БЕБ.

Після проходження внутрішнього та зовнішнього погодження з заінтересованими органами розроблено Інструкцію про організацію проведення оперативно-розшукової діяльності підрозділами Бюро економічної безпеки України, яку затверджено наказом БЕБ від 16.01.2023 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України за №190/39246 від 31.01.2023.

Значний проміжок часу з розроблення вказаної Інструкції, зумовлено необхідністю узгодження її положень з діючими нормами законодавства України та міжнародного права і практики ЄСПЛ в частині, що регулюють права людини, а також, дотриманні вимог ведення таємного діловодства.

Враховуючи, що у 2022 році зазначена Інструкція перебувала у розробці та погодженні, оперативно-розшукові справи детективами БЕБ не заводились та, відповідно, кримінальні провадження за їх матеріалами не реєструвались.

3 Кількість кримінальних проваджень, що перебували у провадженні Бюро економічної безпеки України за звітний період:

Протягом 2022 року детективами БЕБ розслідувалось **961 кримінальне провадження**.

У **46** кримінальних провадженнях **особам повідомлено про підозру**.

Направлено **до суду 29 кримінальних проваджень**.

Згідно з відомостями Єдиного реєстру досудових розслідувань, за період з 01.01.2022 по 31.12.2022 органами БЕБ України зареєстровано **442 кримінальних провадження**, у т.ч. підслідних детективам БЕБ відповідно до ч. 3 ст. 216 КПК України, а саме:

- ст. 191 КК України – 89,
- ст. 199 КК України – 37,
- ст. 200 КК України – 5,
- ст. 203-2 КК України – 12,
- ст. 204 КК України – 24,

- ст. 205-1 КК України – 34,
- ст. 206 КК України – 2,
- ст. 206-2 КК України – 2,
- ст. 212 КК України – 165,
- ст. 212-1 КК України – 2,
- ст. 218-1 КК України – 2,
- ст. 219 КК України – 5,
- ст. 229 КК України – 1,
- ст. 232-2 КК України – 1,
- ст. 233 КК України – 1,
- ст. 358 КК України – 14,
- ст. 364 КК України – 3,
- ст. 366 КК України – 13.

Також упродовж указанного періоду детективами БЕБ України зареєстровано ще 18 кримінальних проваджень за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ст. 209 КК України, досудове розслідування в яких згідно з ч. 9 ст. 216 КПК України здійснюється слідчими того органу, який розпочав досудове розслідування або до підслідності якого відноситься кримінальне правопорушення, що передувало легалізації (відмиванню) майна, одержаного злочинним шляхом, крім випадків, коли ці кримінальні правопорушення віднесено згідно із цією статтею до підслідності Національного антикорупційного бюро України.

Крім того, у 2022 році БЕБ України зареєстровано 12 кримінальних проваджень, підслідних іншим органам, а саме за:

- ст. 110-2 КК України – 2,
- ст. 111-1 КК України – 1,
- ст. 201-2 КК України – 3,
- ст. 255 КК України – 2,
- ст. 263 КК України – 1,
- ст. 367 КК України – 1,
- ст. 388 КК України – 2.

У сфері протидії правопорушенням, що посягають на функціонування економіки держави, діяльність БЕБ у 2022 році зосереджувалася **за основними напрямками:**

- виявлення фактів порушення чинного законодавства суб'єктами господарювання, у яких кінцевими бенефіціарними власниками є фізичні та юридичні особи російської федерації та республіки білорусь;
- протидія розкраданню бюджетних коштів, у тому числі незаконному відшкодуванню ПДВ;
- боротьба з незаконним обігом підакцизних товарів;
- виявлення фактів незаконного виведення валютних цінностей за кордон.

ПРОТИДІЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

Зареєстровано заяв і повідомлень про вчинення кримінальних правопорушень

650

Детективами БЕБ розслідувалось

961 кримінальне провадження

Скеровано до суду

29 кримінальних проваджень

з них з обвинувальним актом — 24

Залишок кримінальних проваджень на кінець 2022 року

510 з них з повідомленням особи про підозру — 15

Кількість виправдувальних вироків

0

Забезпечено відшкодування збитків

33,3 млн грн

ЩОДО РЕЗУЛЬТАТІВ РОБОТИ БЕБ ЗА ЦИМИ НАПРЯМАМИ

Щодо результатів роботи БЕБ за цими напрямками.

На даний час детективи БЕБ розслідують 27 кримінальних проваджень, пов'язаних з активами російської федерації та республіки білорусь.

Зазначені арештовані товарно-матеріальні цінності передані АРМА, яким вже реалізовано такого майна на

951
млн грн

З метою пришвидшення перерахування цих коштів для потреб ЗСУ, за погодженням з Кабінетом Міністрів України на

600
млн грн придбано військові облигації

ОКРЕМІ КЕЙСИ ЗА НАПРЯМОМ:

1 Детективи БЕБ у ході проведення досудового розслідування **арештували 166 тис тонн стратегічної сировини – залізної руди**, яка перебуває у власності іноземної компанії. Юридична особа-нерезидент зареєстрована в країні ЄС разом з іншими російськими компаніями, афілійованими із громадянином російської федерації – олігархом, наближеним до президента росії. **Орієнтовна вартість арештованої руди близько 1,8 млрд грн в еквіваленті (приблизно 45 000 000 доларів США).**

2 Проводиться досудове розслідування у кримінальному провадженні за ознаками порушення, передбаченого ч. 3 ст. 28 та ч. 3 ст. 212 КК України, стосовно транспортного холдингу, бенефіціарними власниками якого є громадяни російської федерації. У межах досудового розслідування **накладено арешт на корпоративні права зазначеного товариства, транспортні засоби, об'єкти нерухомості (будівлі, земельні ділянки тощо) загальною вартістю 700 млн грн.**

3 Детективами БЕБ в рамках кримінального провадження за ч. 3 ст. 212 КК України у ході проведення обшуків вантажних автомобілів з причепами виявлено різну побутову техніку та товари широкого вжитку, а також документи про походження товару та документи, що підтверджують декларування товару. При перетині митного кордону України декларування товарів та сплата митних платежів не здійснювалося. **Вилучено понад 2000 одиниць продукції орієнтовною вартістю близько 40 млн грн.**

4 У ході досудового розслідування у кримінальному провадженні за ч. 3 ст. 212 КК України встановлено, що службові особи аптечної мережі, одним з бенефіціарних власників якої є громадянка російської

федерації, ухилилися від сплати податків на суму 143 млн грн. **Накладено арешт на майно, яке на праві власності належить громадянці російської федерації, та інше майно на суму 102,5 млн. грн.**

5 Детективами БЕБ передано до АРМА корпоративні права підприємства, комплекс з виготовлення м'ясних заморожених напівфабрикатів, житлову будівлю, складське приміщення, адміністративні, виробничі будівлі та іншу нерухомість орієнтовною вартістю **350 млн грн.** Вказане майно на правах власності належить товариству, яке є одним з найбільших виробників напівфабрикатів на території України та **бенефіціарним власником якого є громадянин російської федерації.**

Також розслідується **56** кримінальних проваджень за **ст.191 КК України** (розкрадання бюджетних коштів).

ОКРЕМІ КЕЙСИ ЗА НАПРЯМОМ:

1 У ході досудового розслідування встановлено, що службові особи одного з державних підприємств Укроборонпрому в березні 2022 року здійснили закупівлю неякісних товарів військового призначення, чим спричинили розтрату бюджетних коштів **на загальну суму 5,4 млн грн.** На даний час шести службовим особам повідомлено про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень за ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 366, ч. 5 ст. 191 КК України.

2 БЕБ спільно зі Службою безпеки України та Офісом Генерального прокурора запобігли реалізації масштабної схеми безпідставного відшкодування ПДВ за безпосередньої участі керівництва та службових осіб Головного управління Державної податкової служби у Львівській області. В рамках кримінального провадження за ч. 2 ст. 364, ч. 2 ст. 366, ч. 3 ст. 209 КК України встановлено, що службові особи ряду підприємств, ді-

ючи за змовою зі службовими особами ГУ ДПС у Львівській області, внесли неправдиві відомості до офіційних документів, що призвело до **незаконного відшкодування з бюджету ПДВ у розмірі 131,8 млн грн., трьом службовим особам ГУ ДПС у Львівській області повідомлено про підозру.**

3 Припинено схему з ухилення від сплати податків при експорті зерна з використанням підприємств з ознаками ризиковості, з використанням якої у період серпня-вересня 2022 року **вивезено понад 1 млн тонн зернових сумнівного походження.** В рамках кримінального провадження за ознаками ч. 2 ст. 364 КК України **детективи БЕБ спільно з СБУ провели 30 обшуків в адміністративних приміщеннях Держмитслужби та за місцем проживання службових осіб Одеської митниці, вилучено чорнові записи, документи, інші докази вчинення кримінального правопорушення.**

Наступним пріоритетним напрямом роботи БЕБ є посилення боротьби з незаконним обігом підакцизних товарів, зокрема, припинення злочинної діяльності осіб, причетних до незаконного виготовлення, зберігання, збуту та транспортування з метою збуту підакцизних товарів.

Проведеними заходами з незаконного обігу вилучено:

- спиртових виробів – 109,6 тис. літрів, 2 – лінії по розливу лікєро-горілочаних виробів;
- електронних сигарет – 87,8 тис. шт.;
- сигарет – 4,3 млн шт., 1 – лінія по виробництву сигарет;
- пально-мастильні матеріали – 331 тонна.

Орієнтовна вартість вилученого – 431 млн грн.

ОКРЕМІ КЕЙСИ ЗА НАПРЯМОМ:

1 У ході проведення невідкладного обшуку складського приміщення виявлено та вилучено **електронні сигарети в кількості понад 47 тис. штук без марок акцизного податку**. Орієнтовна вартість – **15 млн грн**. Згадані підакцизні товари належать групі осіб, яка завезла їх на митну територію України без проходження процедур митного оформлення. Проводиться досудове розслідування за ч. 1 ст. 199 та ч. 1 ст. 204 КК України.

2 Працівники БЕБ виявили 4 суб'єкти господарювання, які ухилилися від сплати акцизного податку в особливо великих розмірах. Встановлено, що службові особи цих підприємств, внесли завідомо недостовірні дані щодо обсягів отриманого пального на акцизних складах. Такі дії здійснювалися з метою неправомірного формування обсягів пального, що призвело до ухилення від сплати акцизного податку на суму **понад 350 млн грн**.

Також, детективами БЕБ забезпечується протидія злочинам, пов'язаним із незаконним виведенням валютних цінностей за кордон.

За такими фактами розслідується

4

кримінальні провадження

Упереджено незаконне виведення за кордон коштів на суму в еквіваленті

500

млн грн

ОКРЕМІ КЕЙСИ ЗА НАПРЯМОМ:

1 Працівники БЕБ викрили громадянку України, яка під час дії воєнного стану перемістила через митний кордон України грошові кошти в іноземній валюті. Кошти, на суму **3,6 млн євро** (в еквіваленті орієнтовно понад 140 млн грн.) були належним чином задекларовані, водночас їх походження викликало сумніви. У межах досудового розслідування детективи БЕБ встановили, що вивезені грошові кошти не відповідають фактичним офіційним доходам згаданої особи на території України та за її межами. Громадянка мала на меті легалізувати їх на території країн Європейського Союзу та приховати ймовірно незаконні джерела походження. Як наслідок, до державного

бюджету України не надійшло **понад 27 млн грн** податку з доходів фізичних осіб.

2 Митними органами Румунії встановлено факт спроби вивезення громадянином України валютних цінностей через державний кордон без належного декларування в сумі **1,6 млн доларів США та 50 тис євро**, що в еквіваленті орієнтовно становить **понад 66 млн грн**. За вказаним фактом детективами БЕБ розпочате кримінальне провадження та встановлено, що громадянин вказаних сум доходів офіційно на території України не отримував та не декларував. За ініціативою БЕБ, рішенням суду на вилучені кошти накладено арешт.

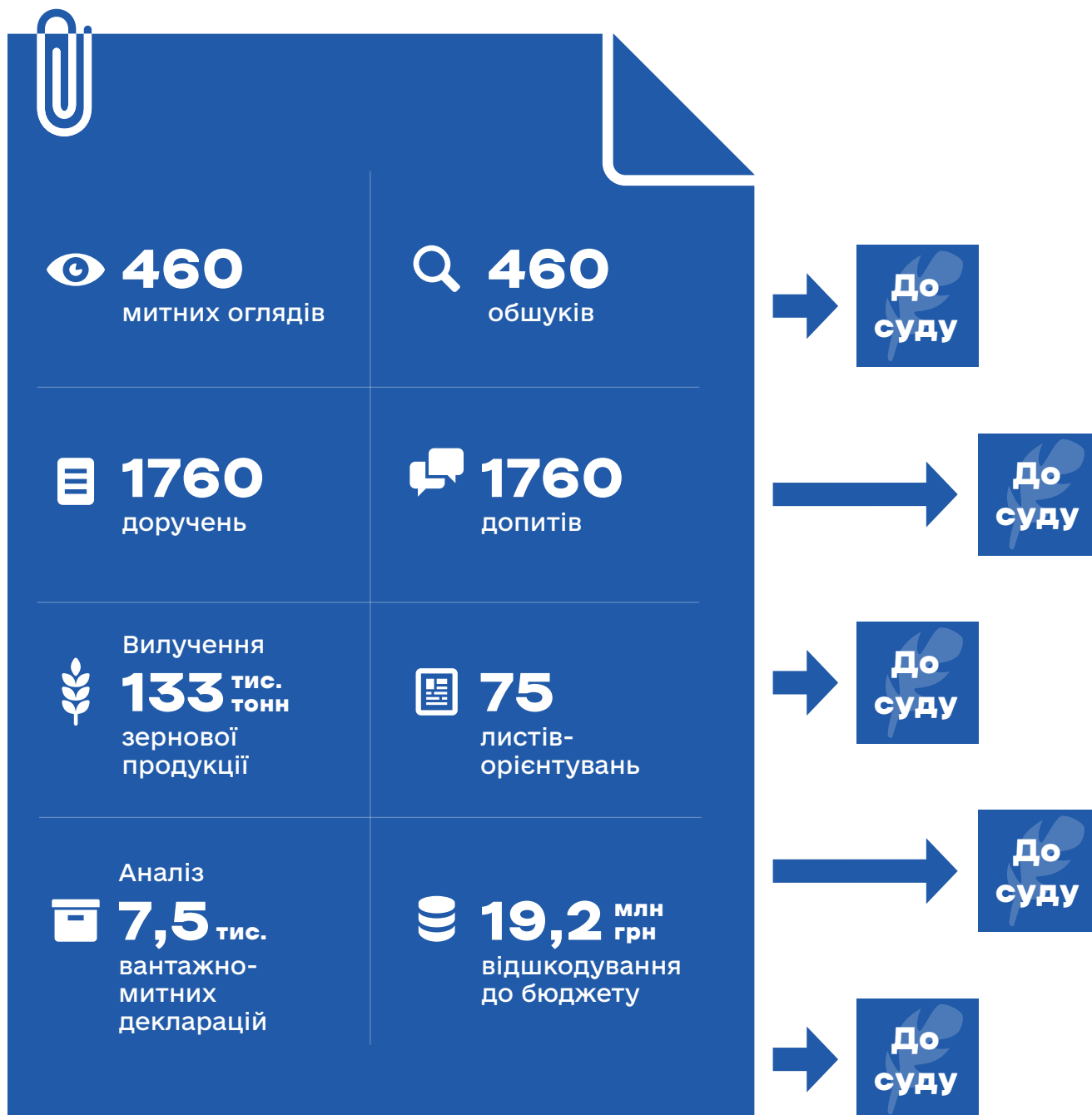
Слід зазначити, що переважна більшість кримінальних проваджень, що розслідуються детективами БЕБ, це провадження, що за визначенням прокурорів направлені до БЕБ для подальшого слідства від інших правоохоронних органів. При цьому, у таких провадженнях розслідуються факти багатоепізодних правопорушень, які часто мають міжрегіональний характер та стосуються подій минулих років. Дослідження та збір доказів щодо таких правопорушень певним чином утруднені давністю подій, необхідністю проведення слідчих та процесуальних дій на території всієї країни, у тому числі місцевостях, що межують із проведенням бойових дій. Реальністю сьогодення, викликані агресивними діями росії, є і значна

міграція громадян України, як в межах держави, так і за кордон, що об'єктивно ускладнює проведення слідчих дій із учасниками кримінального провадження.

Попри складності досудового розслідування детективи БЕБ в межах наявних ресурсів прикладають максимум зусиль для ефективного розслідування підслідних правопорушень.

Одним з пріоритетних напрямків БЕБ є розслідування економічних злочинів. Здійснення досудового розслідування у вказаній категорії кримінальних проваджень передбачає проведення значної кількості слідчих (розшукових) дій, застосування ряду заходів забезпечення кримінального провадження, призначення та проведення судових експертиз.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО ЕКСПОРТУ ЗЕРНОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Крім цього, специфіка вчинення таких злочинів передбачає використання у злочинних схемах значної кількості суб'єктів господарювання та використання реквізи-

тів (печаток та рахунків) підприємств, яких в рамках розслідування одного кримінального провадження може нараховуватись декілька сотень.

РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЗА ФАКТОМ НЕЗАКОННОГО ВІДШКОДУВАННЯ ПДВ

ТОВ №1	ТОВ №2	ТОВ №3	ТОВ №4	ТОВ №5	ТОВ №6	ТОВ №7	ТОВ №8	ТОВ №9	ТОВ №10	ТОВ №11	ТОВ №...	ТОВ №...
ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...
ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...
ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №340	
ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №...	ТОВ №337	ТОВ №338	ТОВ №339		

- Повідомлення про підозру
- Провести допити
- Провести огляди
- Провести обшуки
- Відпрацювати ланцюг постачання/придбання
- Призначити судові експертизи
- Провести НСРД
- Провести аналітичні дослідження
- Листування з Державною митною службою та ДПС
- Вилучення документів

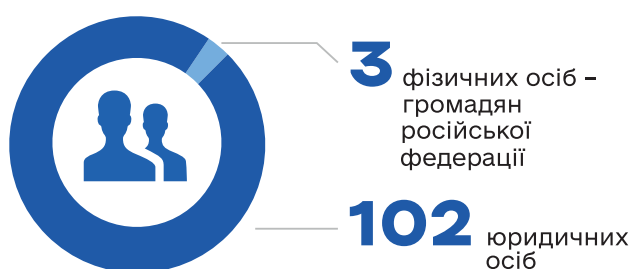
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ САНКЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ.

За 2022 рік опрацьовано 863 запити Міністерства юстиції України на предмет встановлення активів при реалізації державної санкційної політики: стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції. Направлено інформацію до зацікавлених органів щодо наявності підстав застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів та підготов-

лено на їх основі 3 проекти рішень Уряду щодо застосування санкцій.

Підготовлено 3 проекти актів Кабінету Міністрів України «Про внесення пропозицій щодо застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», з яких 1 проект акту вже розглянуто Міжвідомчою робочою групою з питань реалізації державної санкційної політики, за результатами чого проект передано на доопрацювання до Служби безпеки України.

Усього вказаними актами запропоновано застосувати санкції до

Із загальної кількості юридичних осіб

Вказаними проектами рішень запропоновано застосувати санкції до 49 юридичних осіб, які зареєстровано в Україні та які перебувають під контролем іноземних юридичних та фізичних осіб.

За ініціативою БЕБ постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2022 №1430 внесено зміни до пункту 6 Положення про Бюро економічної безпеки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.10.2021 №1068, а саме: передбачено повноваження БЕБ щодо здійснення підготовки та подання Кабінету Міністрів України пропозицій щодо застосування, скасування та внесення змін до спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), що вносяться Кабінетом Міністрів України на розгляд Ради національної безпеки і оборони України відповідно до Закону України «Про санкції», та участь БЕБ у реалізації та моніторингу ефективності державної санкційної політики з питань, що належать до його компетенції.

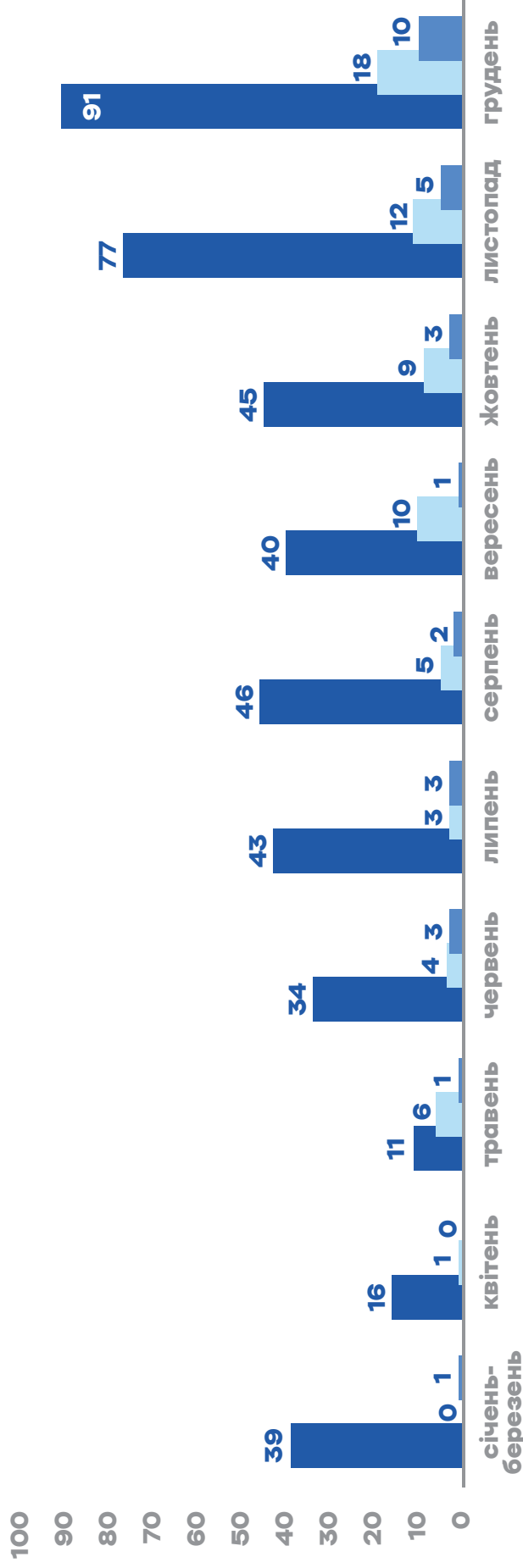
4 Кількість осіб, стосовно яких набрав законної сили виправдувальний вирок суду про вчинення ними кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності Бюро економічної безпеки України:

За результатами судового розгляду кримінальних проваджень, скерованих до суду детективами БЕБ, **виправдувальні вироки судом не ухвалювались.**

5 Відомості про суму коштів, сплачених на користь держави як відшкодування шкоди, завданої кримінальними правопорушеннями, віднесеними законом до підслідності Бюро економічної безпеки України:

У всіх кримінальних провадженнях детективами БЕБ за січень-грудень 2022 року **забезпечено відшкодування збитків 560,6 млн грн**, з яких за закінченими кримінальними провадженнями – на суму **33,3 млн грн.**

Результати досудового розслідування

■ розпочато провадження ■ повідомлено особам про підозру ■ направлено до суду проваджень

	січень-березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень
розпочато проваджень	39	16	11	34	43	46	40	45	77	91
повідомлено особам про підозру	0	1	6	4	3	6	10	9	12	18
направлено до суду	1	0	1	3	3	2	1	3	5	10

ВЗАЄМОДІЯ З ІНШИМИ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ І МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ПІДПРИЄМСТВАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Відповідно до статті 7 Закону підписано міжвідомчі угоди (договори), спільні накази (розпорядження) та протоколи щодо електронної інформаційної взаємодії, у тому числі стосовно доступу до автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів і банків (баз) даних, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування.

Складено реєстр, яким охоплено 38 державних органів, які мають у своєму користуванні 54 автоматизовані інформаційні і довідкові системи, реєстри і банки (бази) даних (без врахування підсистем).

Станом на кінець лютого п.р. БЕБ має доступ до автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів і банків (баз) даних 7 державних органів:

1) Державна податкова служба України:

на підставі Угоди про інформаційне співробітництво між ДПС та БЕБ від 24.01.2022 №18/2022, спільного наказу БЕБ та Мінфіну

від 31.08.2022 №206/265 «Про затвердження Порядку надання Державною податковою службою України інформації з Державного реєстру фізичних осіб-платників податків про доходи фізичних осіб на запити Бюро економічної безпеки України» отримано доступ до баз даних: ІТС «Податковий блок», ІТС «Єдине вікно подання податкової звітності», ІТС «Державний реєстр фізичних осіб-платників податків»;

2) Державна митна служба України:

на підставі Угоди про інформаційне співробітництво між Держмитслужбою та БЕБ від 14.01.2022 №2 отримано доступ до бази даних АСМО «Інспектор»;

3) Міністерство юстиції України (ДП «Національні інформаційні системи»):

на підставі заяв про приєднання БЕБ від 10.02.2022 №1/4/0/1250-22, від 07.07.2022 №1/4/0/6730-22 та інших отримано доступ до бази даних: Інформаційна система єдиних та державних реєстрів Мін'юсту (Державний реєстр речових прав на нерухоме майно, Державний реєстр актів цивільного стану громадян, Єдиний реєстр довіреностей, Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та громадських формувань);

4) Офіс Генерального прокурора:

отримано доступ до бази даних: Єдиний реєстр досудових розслідувань;

5) Адміністрація морських портів України:

на підставі договору між ТОВ «ППЛ 33-35» та БЕБ від 08.09.2022 №37-ДО отримано доступ до бази даних: Інформаційна система ТОВ «ППЛ 33-35» портового співтовариства (ІСПС);

6) Державна казначейська служба України:

на підставі Угоди про інформаційне співробітництво між Державною казначейською службою України та БЕБ від 27.05.2022 №59-22 отримано доступ до бази даних АС «Є-Казна ДБ»;

7) Національний банк України:

на підставі Договору між НБУ та БЕБ про використання засобів захисту інформації НБУ від 13.06.2022 №105206 отримано доступ до бази даних: АРМ-НБУ-інф, Система електронної пошти.

Крім того, після введення в дію комплексної системи захисту інформації (КСЗІ) БЕБ отримає доступ до автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів і банків (баз) даних таких державних органів:

1) Державна прикордонна служба України:

на підставі Договору про інформаційну взаємодію між БЕБ та Адміністрацією ДПС від 19.10.2022 №4-22 до бази даних: Система «Аркан», «Гарт-1»;

2) Міністерство внутрішніх справ України:

на підставі спільного наказу БЕБ та МВС «Про затвердження Порядку електронної інформаційної взаємодії Бюро економічної безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України» від 22.11.2022 №342/760 заплановано отримати доступ до бази даних: Інтерпол (банк даних по технології «Find»); Єдина ін-

формаційна система МВС України для встановлення з'єднання типу «користувач – система» до таких інформаційних ресурсів: інтегрована міжвідомча інформаційно-телекомунікаційна система щодо контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають кордон; єдиний державний реєстр транспортних засобів; єдиний державний демографічний реєстр; відомості про облік вогнепальної зброї; інтегрована інформаційно-пошукова система; персонально-довідковий облік; реєстр осіб, щодо яких поліцейські проводять профілактичну роботу; виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення, особи, які їх вчинили, рух кримінальних проваджень; обвинувачені, обвинувальний акт щодо яких надіслано до суду; розшук підозрюваних, обвинувачених (підсудних) осіб, які ухиляються від відбування покарання або вироку суду; розшук осіб, зниклих безвісти.

Водночас укладені з перспективою активного використання:

- Меморандум про взаємодію та інформаційний обмін між Комісією з регулювання азартних ігор та лотерей та Бюро економічної безпеки України від 29.02.2022;
- Порядок взаємодії АРМА і Бюро економічної безпеки України щодо виявлення та розшуку активів, затверджений наказом від 22.02.2022 №54/50;
- Договір про надання доступу до ІС управління людськими ресурсами в державних органах від 22.11.2022 №536;
- Угода щодо взаємного обміну інформаційними ресурсами між Держстатом і БЕБ від 29.09.2022 №11.

Крім того, листом БЕБ від 09.09.2022 №1/4/0/10538-22 надіслано проєкт Угоди про інформаційне співробітництво між Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів та Бюро економічної безпеки України. До того ж БЕБ зверталось до ДПС листами від 18.07.2022 №1/4/0/7116-22 та від 06.10.2022 №1/4/0/12621-22 щодо розширення інформаційного співробітництва між ДПС та БЕБ.

Подальші заходи щодо взаємодії з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями тривають.

СПІВПРАЦЯ З УПОВНОВАЖЕНИМИ ОРГАНАМИ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ, МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Для забезпечення системного підходу до впровадження реформи в секторі економічної безпеки України та підтримки інституційного розвитку БЕБ протягом року здійснило низку заходів у сфері міжнародного співробітництва.

1. Налагодження міжнародних контактів

З метою встановлення та розвитку подальшої співпраці надіслано листи БЕБ до понад 90 дипломатичних представництв іноземних країн, які діють в Україні, дев'яти міжнародних організацій. Понад 20 дипломатичних представництв та міжнародних організацій підтвердили готовність співпрацювати з БЕБ.

Налагоджено контакти з офіцерами зв'язку 18 дипломатичних представництв іноземних держав в Україні, зокрема здійснюється активна комунікація зі Швецією, Італією, Польщею, Німеччиною, США та Великою Британією.

Відповідно до напрацьованих контактів компетентні органи Литви, Латвії, Чехії та Грузії забезпечують методологічну та експертну підтримку розвитку БЕБ. Відпрацьовуються справи (спільні розслідування) з компетентними органами Чехії, Литви, Латвії.

2. Договірна робота

З метою формування нормативно-договірної бази для співпраці з компетентними органами іноземних країн БЕБ розробило проект Меморандуму про стратегічне партнерство та взаємодію, який направлено до відповідних організацій 39 країн світу, до 6 міжнародних організацій, що діють у сфері повноважень БЕБ, а також Генеральному інспектору казначейства з податкового адміністрування (TIGTA) та Служби внутрішніх доходів (IRS) Сполучених Штатів Америки з пропозицією щодо налагодження співпраці та підписання Меморандуму.

Проект Меморандуму надіслано також до МЗС для передачі за належністю на розгляд Федерального бюро розслідувань (FBI) та інших компетентних органів іноземних держав.

Перший двосторонній Меморандум підписано 20 квітня 2022 року між БЕБ та Службою розслідувань Міністерства фінансів Грузії.

Другий та третій Меморандуми підписані в рамках візиту делегації БЕБ до Литви, а саме Меморандум про стратегічне партнерство та взаємодію між Бюро економічної безпеки України та Службою державних доходів Латвійської Республіки та

Меморандум про стратегічне партнерство та взаємодію між Бюро економічної безпеки України, Службою розслідування фінансових злочинів при Міністерстві внутрішніх справ Литовської Республіки та Державною податковою інспекцією при Міністерстві фінансів Литовської Республіки (23 травня 2022 року).

На сьогодні опрацьовується питання щодо підписання Меморандуму про стратегічне партнерство та взаємодію з компетентними органами Чехії, Румунії, Швеції, Словаччини, США, Великої Британії, Естонії, Литви (Митний департамент Міністерства фінансів Литовської Республіки), Португалії, а також із Організацією економічного співробітництва та розвитку (OECD), Європейським бюро з протидії шахрайству (OLAF).

Здійснено роботу з підготовки та участі в укладенні міжурядових угод у сфері економічної безпеки.

Зокрема, БЕБ напрацьовало та подало пропозиції до проектів угод з урядами Республіки Польща, Королівства Саудівська Аравія та Чеською Республікою.

З метою реалізації аналітичної функції БЕБ розроблено проект Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії про співробітництво у сфері боротьби із правопорушеннями, що посягають на функціонування економіки держави. Проект зазначеної Угоди пройшов правову експертизу та отримав позитивний висновок Міністерства юстиції України. Зазначена Угода надає можливості БЕБ отримувати інформацію від різних компетентних органів Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії в аналітичних цілях з метою упередження зловживань та правопорушень.

Крім того, у січні 2022 року БЕБ ініційовано процедуру внесення змін до Угоди між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативне та стратегічне співробітництво – визначення БЕБ компетентним органом, уповноваженим на взаємодію з Європейським поліцейським офісом (Europol), на заміну Державної фіскальної служби України. Відповідно 21 грудня 2022 року внесено зміни до Угоди, що визначають БЕБ одним із компетентних органів в Україні, наділеним повноваженнями щодо обміну інформацією з Europol.

3. Обмін інформацією

На робочому рівні налагоджено комунікацію з Europol, у межах якої вже відбувся

обмін інформацією щодо низки кримінальних справ через захищену мережу для обміну інформацією SIENA, а також Interpol та OLAF.

4. Євроінтеграція

З метою отримання Україною статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу БЕБ у комунікації з іншими органами державної влади України здійснило роботу щодо заповнення двох опитувальників стосовно України (Розділ «Фінансовий контроль»).

З метою формування відповідних компетенцій у працівників БЕБ забезпечено можливість участі всіх працівників БЕБ у пілотному проєкті з вивчення англійської мови за програмою EF Language Learning Solutions.

5. Співпраця з уповноваженими органами іноземних держав, міжнародними та іноземними організаціями, а також представництво інтересів за кордоном з метою інституційного розвитку БЕБ

З метою розвитку інституційного потенціалу БЕБ вжито низку заходів щодо налагодження взаємодії з міжнародними партнерами та компетентними органами іноземних держав.

Секторальна робоча група з підтримки розвитку сектору економічної безпеки України

З метою залучення міжнародної технічної допомоги у червні 2022 року БЕБ ініціювало створення постійно діючого консультативно-дорадчого органу «Секторальна робоча група з підтримки розвитку сектору економічної безпеки України» (далі – СРГ) для організації та підтримання постійної взаємодії донорів з питань розвитку БЕБ за участю Секретаріату Кабінету Міністрів України, представників міжнародних організацій, іноземних дипломатичних представництв в Україні, центральних органів виконавчої влади, безпекових та правоохоронних органів України.

На засіданнях СРГ визначено базові потреби БЕБ щодо посилення економічної безпеки держави та впровадження інноваційних підходів стосовно протидії негативному впливу на економіку України.

Співпраця з питання інституційного розвитку БЕБ

БЕБ залучило представників Консультативної місії Європейського Союзу в Україні (EUAM) до участі у роботі Конкурсної комі-

сії БЕБ щодо проведення конкурсів на зайняття вакантних посад гласних штатних працівників, які мають спеціальні звання, до центрального апарату та територіальних управлінь БЕБ.

До Посольства Данії в Україні надіслано звернення щодо долучення БЕБ до антикорупційної програми, з цього питання здійснено підготовчі заходи.

Отримано підтвердження фінансування потреб інституційного розвитку БЕБ за рахунок матеріально-технічної допомоги від Посольства Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії.

З метою розбудови співпраці БЕБ з OLAF налагоджено комунікацію безпосередньо з керівництвом цієї організації та погоджено напрями взаємодії. Крім того, до OLAF надіслано Меморандум про стратегічне партнерство та досягнуто домовленості щодо його підписання. Цю ініціативу повністю підтримав Генеральний директор OLAF.

У зв'язку з цим БЕБ розробило відповідний проект постанови щодо зміни Національного контактного пункту OLAF в Україні, який після погодження заінтересованими органами влади внесено на розгляд Кабінету Міністрів України.

Міжнародне науково-практичне співробітництво

БЕБ звернулося до 35 провідних вищих навчальних закладів світу з потужною науковою складовою із рейтингу найкращих вищих шкіл світу з економіки та бізнесу з метою встановлення контактів та спільного опрацювання ініціативи БЕБ щодо впровадження на практиці наукових розробок з аналітики та економічного прогнозування.

Позитивну відповідь щодо співпраці отримано від Каліфорнійського університету в Берклі. У результаті проведеної роботи 12 грудня 2022 року підписано Меморандум про взаєморозуміння між Університетом Каліфорнії, Берклі та БЕБ.

З метою розвитку інституційної спроможності БЕБ також звернулося до:

- Гаазької академії міжнародного права щодо підготовки кадрів;
- Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD);
- Секретаріату Програми OECD/UNDP «Податкові інспектори без кордонів», для отримання міжнародної експертної допомоги;
- Центру правоохоронних органів Південно-Східної Європи (SELEC);
- Агентства Європейського Союзу з підготовки співробітників правоохоронних органів (CEPOL).

Усі вказані органи надали згоду на співпрацю.

Донорська координація та проекти розвитку

Розроблено проект Порядку управління проектами у Бюро економічної безпеки України. Цей Порядок закріплює основоположні принципи та встановлює процедуру управління проектами на кожному з його етапів, визначає функції і повноваження усіх учасників процесу.

Здійснювалася активна співпраця з американською дослідницькою компанією Moody's Analytics стосовно консультативної підтримки та долучення працівників БЕБ до інформаційної бази даних Orbis. За результатами домовленостей працівникам БЕБ надано сім пробних ліцензій на використання аналітичної бази даних Orbis.

У листопаді 2022 року досягнуто домовленості зі Службою внутрішніх доходів США щодо проведення серії тренінгів для 25 працівників БЕБ, зокрема аналітичного підрозділу, щодо розслідування справ з віртуальних активів.

6. Міжнародні зустрічі та заходи

З метою налагодження співпраці керівництво та представники БЕБ у 2022 році долучилися до міжнародних заходів та провели понад 40 зустрічей з міжнародними партнерами.

СПІВПРАЦЯ З НЕДЕРЖАВНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ТА ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Взаємодія БЕБ з недержавними структурами, громадськими організаціями, ЗМІ має на меті встановлення партнерських відносин, запровадження принципів громадського контролю.

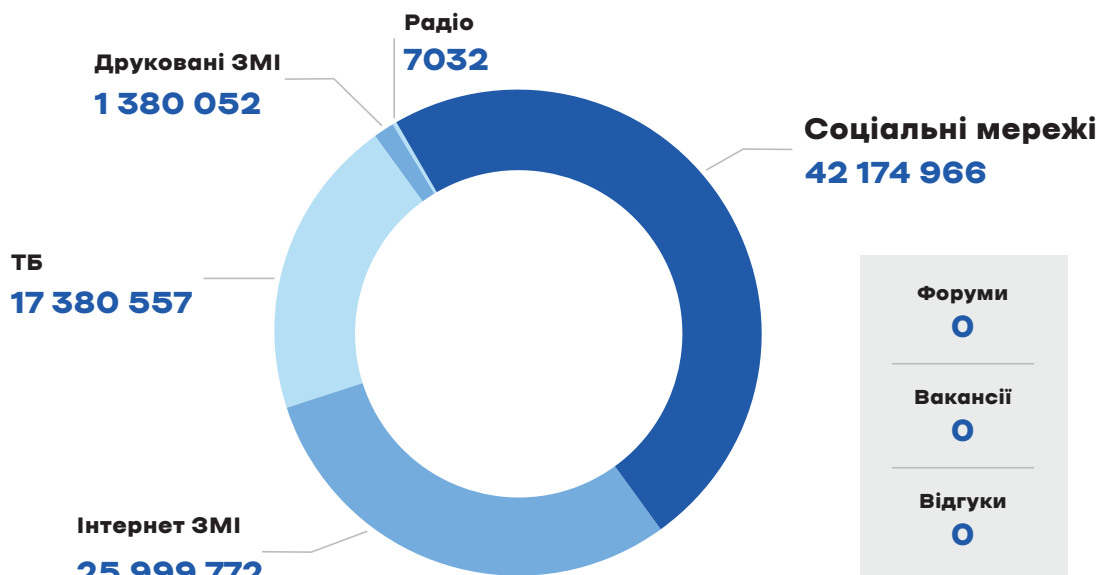
Інформацію про діяльність БЕБ висвітлюють впливові інформаційні агентства, загальнополітичні та спеціалізовані інтернет-видання, телеканали та радіостанції, зокрема «Обозреватель», «Українська правда», «Лівий берег», «LIGA.net», УНІА «Укрінформ» та інші.

Протягом 2022 року 8 440 ЗМІ та сторінок у соціальних мережах опублікували 30 882

повідомлень про діяльність БЕБ, прогнозна кількість контактів у виявлених публікаціях складає – 86 866 137. З них 96,9 % згадувань з позитивною та нейтральною тональністю, і лише 3,1 % – з негативною.

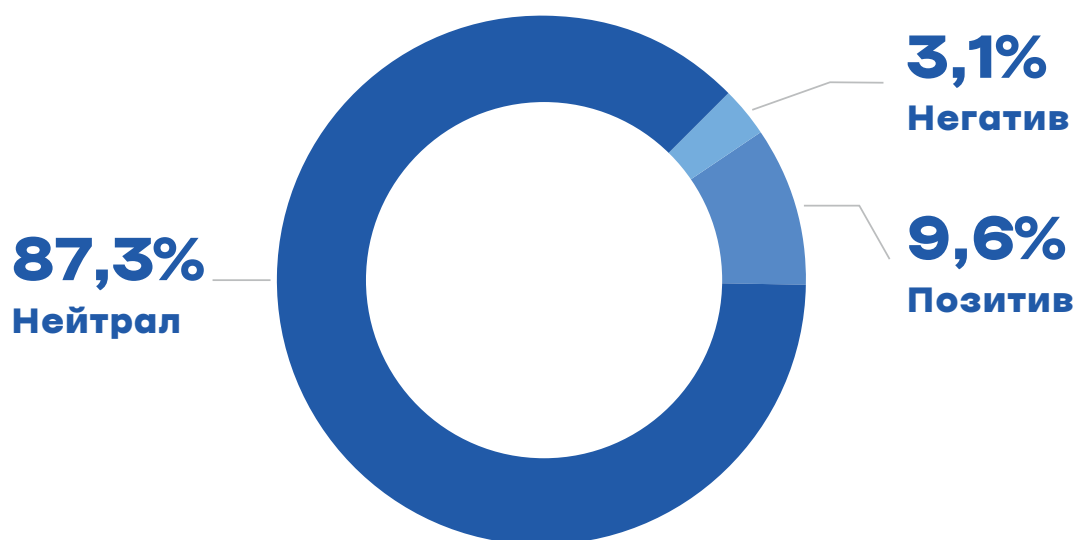
Представниками БЕБ взято участь у 16 прямих етерах та виступах на телебаченні загальнонаціонального телемарафону «Єдині новини» телеканалів Інтер, 1+1, Україна 24, Рада та ICTV. Проведено 4 інтерв'ю Директора БЕБ журналістам інтернет-ресурсів «LIGA.net», «Лівий Берег», «Перший канал Українського радіо», УНІА «Укрінформ».

СУМА КОНТАКТІВ ЗА ТИПОМ ДЖЕРЕЛ

Тональність згадувань

Серед усіх повідомлень були згадування у позитивній тональності – **2968 (9.6 %)**, у негативній тональності – **945 (3.1 %)**.

Налагоджено постійну комунікацію з представниками мас-медіа: надсилаються повідомлення для публікацій, надаються відповіді на запити журналістів та коментарі. Аналіз моніторингу ЗМІ свідчить, що майже кожне друге повідомлення БЕБ, публікують у рейтингових ЗМІ. Це свідчить про велику увагу до результатів діяльності БЕБ.

Створена Рада громадського контролю при Бюро економічної безпеки України (далі – Рада). Представники Ради, обрані шляхом проведення онлайн-голосування, увійшли до складу конкурсних комісій, Дисциплінарної комісії та колегиї БЕБ.

У 2022 році Директор БЕБ брав участь у засіданнях Ради, на яких члени Ради були поінформовані про пріоритетні напрями діяльності БЕБ та обговорено питання напрямів взаємодії.

Принцип відкритості є гарантією врахування думки громадян під час розроблення та впровадження державних рішень. З метою реалізації цього принципу громадськість була долучена до створення Антикорупційної програми БЕБ на 2022-2023 роки шляхом електронних консультацій на офіційному веб-сайті БЕБ.

Про відкриту політику БЕБ свідчить низка заходів з інститутами громадянського

суспільства, зокрема проведено зустрічі з Європейською Бізнес Асоціацією (ЕВА), компанією LIGA ZAKON. Взято участь у ІХ Міжнародному податковому форумі, організованому редакцією газети «Юридична практика», на якому Директором БЕБ висвітлено основні напрями діяльності БЕБ та у засіданні круглого столу «Візія боротьби із нелегальною торгівлею та обігом тютюнових виробів в Україні у 2022 році» у рамках проекту з протидії нелегальній торгівлі тютюновими виробами «Ні! Контрабанді!».

Крім того, на робочих зустрічах з представниками Всеукраїнської громадської організації «Асоціація адвокатів України» презентовано модель роботи БЕБ, ризикорієнтований підхід та обговорювалися питання взаємодії.

Для інформування суспільства з питань пріоритетів, напрямів та результатів діяльності БЕБ розроблено низку каналів комунікацій з громадянським суспільством (Facebook, Instagram та Twitter, а також Telegram-канал БЕБ).

Забезпечено підтримку в актуальному стані україномовної та англійськомовної версій офіційного веб-сайту БЕБ – <https://esbu.gov.ua/>. Інформація про діяльність БЕБ оновлюється щодня.

Заходи із зниження корупційних ризиків у діяльності БЕБ та заходи з реалізації антикорупційної політики у 2022 році здійснювалися на підставі Антикорупційної програми БЕБ, затвердженої наказом БЕБ від 26 травня 2022 року №98.

Питання запобігання та протидії корупції в БЕБ регулює **Порядок здійснення перевірок на доброчесність та моніторингу способу життя працівників Бюро економічної безпеки України**, затверджений наказом БЕБ від 19 листопада 2021 р. №19, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 січня 2022 р. за №94/37430, яким передбачено, що кожен працівник подає заповнену анкету доброчесності, яка є відображенням даних щодо дотримання працівником положень і вимог законів України «Про запобігання корупції», «Про Бюро економічної безпеки України», «Про державну службу» та законодавства з питань етичної поведінки. Заповнення та подання анкет спрямоване на зниження ризиків недоброчесної поведінки працівників БЕБ шляхом виявлення напря-

мів найбільшого корупційного впливу (ризиків) з метою запобігання скоєнню вчинків, які можуть негативно вплинути на репутацію працівника та авторитет БЕБ.

З метою формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень та сприяння працівникам у виявленні та повідомленні про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, учинених іншими працівниками, а також формування поваги до викривачів як складової корпоративної культури БЕБ прийнято **Положення щодо впровадження механізмів заохочення викривачів та формування культури повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» в Бюро економічної безпеки України**, затверджене наказом БЕБ від 05 липня 2022 р. №134, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 11 серпня 2022 р. за №911/38247.

Порядок організації роботи з повідомленнями про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» в Бюро економічної безпеки України, затверджений наказом БЕБ від 05 липня 2022 р. №134, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 серпня 2022 р. за №911/38247, визначає внутрішні процедури і механізми прийняття, розгляду, перевірки та належного реагування в БЕБ, територіальних управліннях БЕБ на здійснене викривачем повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень. Про можливі корупційні правопорушення та правопорушення, пов'язані з корупцією, інші порушення Закону України «Про запобігання корупції», вчинені працівниками

БЕБ, можна повідомити: через телеграм бот <https://t.me/SaveEconomyBot>, скориставшись кнопкою «Повідомити про корупцію», написавши на електронну поштову скриньку anticor@esbu.gov.ua, або зателефонувати за визначеними номерами. У територіальних управліннях БЕБ створено також власні канали повідомлення.

Правила професійної етики працівників Бюро економічної безпеки України, затверджені наказом БЕБ від 30 червня 2022 р. №129, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 19 серпня 2022 р. за №943/38279, установлюють основні моральні та професійно-етичні принципи та вимоги до поведінки працівників. Кожен працівник БЕБ ознайомлюється зі змістом цих Правил та підписує повідомлення про виконання їх вимог.

З метою формування належного рівня обізнаності працівників з нормами антикорупційного законодавства для працівників центрального апарату та територіальних управлінь БЕБ проведені:

- навчання антикорупційного спрямування, семінар з основних положень антикорупційного законодавства за участі фахівців Національного агентства з питань запобігання корупції;
- проведено тренінг з питань ідентифікації, оцінювання та визначення заходів впливу на корупційні ризики в діяльності БЕБ із залученням фахівців Національного агентства з питань запобігання корупції та Консультативної місії Європейського Союзу в Україні, навчання з питань «Принципове, вільне від корупції керівництво у воєнний та післявоєнний час» за підтримки Швейцарської неурядової організації «Міжнародні проекти»

(на навчанні розглянуті питання, пов'язані з формуванням лідерських якостей, підвищення ефективності управлінської діяльності, негативні наслідки корупції та переваги принципового лідерства для розвитку суспільства і держави, важливість дотримання принципів етики та доброчесності на публічній службі);

- семінар з питань формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень за участю фахівців Консультативної місії Європейського Союзу в Україні. На навчанні розглянуто міжнародний досвід у сфері захисту викривачів, правовий статус викривача, види корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, порядок розгляду таких повідомлень в БЕБ, права та гарантії захисту викривачів, роль уповноваженого підрозділу з питань запобігання корупції та інших суб'єктів у сфері захисту викривачів.

Крім того, проводяться інструктажі з питань запобігання та виявлення корупції щодо основних положень антикорупційного законодавства (обмежень, заборон), а також правил етичної поведінки для новопризначених працівників БЕБ – суб'єктів, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції».

З метою вдосконалення системи кадрового менеджменту, мінімізації корупційних ризиків під час прийняття кадрових рішень утворено конкурсні комісії з проведення конкурсу на зайняття вакантних посад гласних штатних працівників, які мають спеціальні звання, у центральному апараті та територіальних управліннях БЕБ, та затверджені положення про ці конкурсні ко-

місії. Проводиться аналіз інформації щодо дотримання працівниками БЕБ вимог і обмежень антикорупційного законодавства щодо спільної роботи близьких осіб, сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Для мінімізації корупційних ризиків у сфері управління фінансовими та матеріальними ресурсами здійснюється постійний аналіз та оцінка ризиків під час організації публічних закупівель та проводиться моніторинг інформації стосовно можливих фінансових порушень. Моніторинг публічних закупівель проводиться на підставі документів, що розміщені в електронній системі закупівель ProZorro, інформації,

отриманої із зовнішніх джерел, та включає перевірку дотримання норм чинного законодавства. Водночас проводяться антикорупційна перевірка потенційних контрагентів БЕБ з питань виявлення можливих корупційних ризиків у зв'язку з укладенням (виконанням) договору (правочину), проведено інвентаризацію активів та зобов'язань БЕБ станом на 01 листопада 2022 року.

Прагнучи запобігти розголошенню або незаконному використанню інформації, отриманої працівниками БЕБ під час виконання службових обов'язків, запроваджено систему електронного документообігу, яка передбачає моніторинг дій працівників БЕБ із створення та використання інформації. Крім того, затверджено правила доступу до інформаційних ресурсів БЕБ, забезпечено контроль обробки інформації, захист інформації від несанкціонованого використання, а також застосовано відповідні організаційно-технічні рішення.

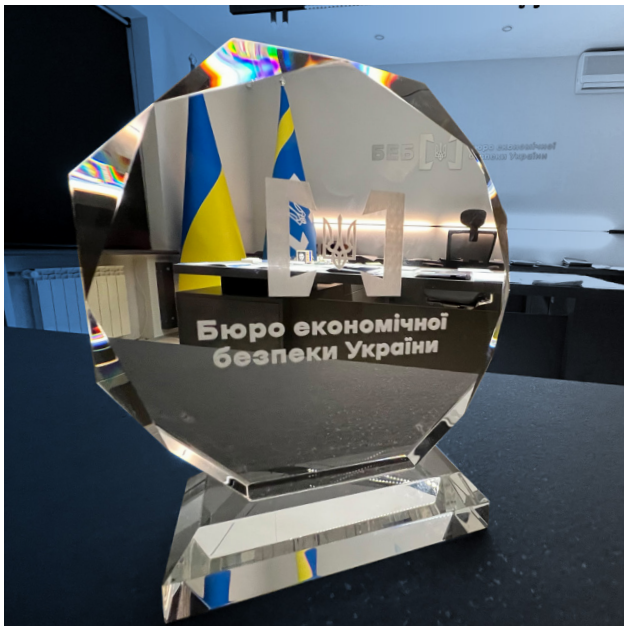
З метою ідентифікації корупційних ризиків з урахуванням викликів в умовах воєнного стану, встановлення ймовірності вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень працівниками БЕБ, встановлення причин, умов та наслідків можливого вчинення таких правопорушень, а також аналізу ефективності заходів контролю, спрямованих на запобігання реалізації корупційних ризиків, утворено робочу групу з оцінювання корупційних ризиків, до складу якої увійшли фахівці Консультативної місії Європейського Союзу в Україні. Робоча група дослідила середовище БЕБ, визначила вразливі до корупції функції та процеси. Результати ідентифікації корупційних ризиків, рівні ймовірності реалізації наслідків та рівні корупційних ризиків, а також заходи впливу на корупційні ризики та етапи їх виконання зазначені у реєстрі ризиків, який включений до Антикорупційної програми БЕБ, затвердженої наказом БЕБ від 05 грудня 2022 року №357.

Заходи зниження корупційних ризиків у діяльності БЕБ, передбачають:

- 1) розроблення Методичних рекомендацій (Стандартів), які визначають вимоги щодо порядку розгляду заяв та повідомлень про злочини з урахуванням судової практики та результатів прокурорського нагляду;
- 2) обладнання окремих спеціальних кабінетів, оснащених технічними пристроями для фіксації допитів та здійснення інших слідчих дій;
- 3) розроблення нормативно-правових актів щодо визначення порядку поводження з матеріалами кримінальних проваджень та порядку передачі речових доказів на зберігання в БЕБ;
- 4) проведення керівниками підрозділів аналізу ефективності діяльності детективів

щодо застосування методів та заходів оперативно-розшукової діяльності з виявлення правопорушень, що посягають на функціонування економіки держави;

- 5) проведення додаткових навчань (тренінгів) із доведенням типових ситуацій щодо порушення антикорупційного законодавства під час документування та розслідування кримінальних правопорушень, а також ситуацій щодо порушення спеціального законодавства, що можуть передувати або бути наслідками вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень;
- 6) інші заходи контролю та доведення інформації до працівників щодо запобігання вчиненню ними корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень у сферах діяльності БЕБ.

БЕБ як головний розпорядник бюджетних коштів у 2022 році здійснювало свою діяльність за рахунок і в межах видатків, передбачених у Державному бюджеті України за бюджетною програмою 6491010 «Керівництво та управління у сфері економічної безпеки».

Під час законодавчої регламентації створення та унормування діяльності БЕБ закладено принцип забезпечення гарантій незалежності його діяльності, до яких положеннями статті 5 Закону віднесено належну оплату праці працівників, установлений законом порядок фінансування та матеріально-технічного забезпечення БЕБ.

Гарантування державою гідного і достатнього матеріального, грошового та інших видів забезпечення в обсязі, що відповідає умовам служби, стимулює прийняття на службу та утримання кваліфікованих кадрів, заохочує досягнення високих результатів у службовій діяльності, дозволяє гідно і ефективно виконувати завдання, визначені перед БЕБ.

При цьому слід зазначити, що посадові особи БЕБ здійснюють правозастосовні і правоохоронні функції, виконання яких пов'язано із носінням зброї, прийняттям процесуальних та відповідальних управлінських рішень, що в окремих випадках, наприклад, при зайнятті посад детективів (відповідає посадам слідчих), за положеннями Закону України «Про запобігання корупції» та КК України визначається, як за-

йняття посад із відповідальним та особливо відповідальним становищем, на рівні із вищими посадовими особами в державі.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» за бюджетною програмою 6491010 «Керівництво та управління у сфері економічної безпеки» передбачено обсяг фінансування на рівні 621,6 млн грн, що лише на 1,1% більше ніж у 2021 році, при цьому основна складова бюджету – видатки на оплату праці з нарахуваннями (95 %).

Доведений обсяг становив лише 10,5% від загальної потреби зазначеної в Бюджетному запиті на 2022 рік, та в свою чергу не забезпечував утримання навіть 40% затвердженої штатної чисельності, блокував процес початку роботи територіальних управлінь БЕБ, також не передбачались видатки розвитку на забезпечення матеріально-технічної бази БЕБ.

Загальна потреба БЕБ відповідно до поданого Бюджетного запиту на 2022 рік становила **5 875,7 млн грн**. Однак, враховуючи реалії сьогодення та введення воєнного стану в Україні, БЕБ обрахувало мінімально необхідний обсяг видатків за пріоритетністю і актуальністю на 2022 рік, зменшений майже у 4 рази, що становить **1 399,2 млн грн**.

Додаткова, мінімально необхідна потреба на 2022 рік складала **839,8 млн грн**.

- видатки споживання (поточні видатки) – 443,6 млн грн;
- видатки розвитку (капітальні видатки) – 396,2 млн грн.

Обчислена додаткова потреба БЕБ містила у собі вкрай необхідні капітальні видатки у сумі **396,2 млн грн**, які зовсім не передбачені затвердженим обсягом у 2022 році, але є гарантованими відповідно до ст.32 Закону для створення та функціонування на належному рівні ІТ – інфраструктури БЕБ, що має забезпечити щоденну діяльність всіх його підрозділів.

Попри чітку законодавчу регламентацію джерел фінансування БЕБ, до яких статтею 32 Закону віднесено виключно кошти Державного бюджету України та кошти, передбачені проектами міжнародної технічної допомоги, **належного фінансування для**

створення та ефективного функціонування БЕБ у звітному році не здійснено.

Основними потребами для повноцінного його функціонування є створення власних систем (мережі) обміну інформацією з обмеженим доступом, баз даних, необхідних для забезпечення щоденної діяльності підрозділів БЕБ у сфері трудових, фінансових, управлінських відносин (стаття 9 Закону). Іншим завданням є забезпечення матеріально-технічними ресурсами, адміністративними приміщеннями Територіальних управлінь БЕБ з дислокацією в обласних центрах.

У той же час БЕБ фактично не забезпечено сучасною комп'ютерною, офісною технікою, а за відсутності відповідних статей витрат проблематичним є і використання ліцензійних офісних програмних продуктів.

З прийняттям Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» та на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 01.04.2022 №401 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету» БЕБ було скорочено видатки за бюджетною програмою 6491010 «Керівництво та управління у сфері економічної безпеки» на 10% до рівня 559,4 млн грн.

Таким чином, затверджено кошторисом за загальним фондом КПКВ 6491010 «Керівництво та управління у сфері економічної безпеки» (зі змінами) 559,4 млн грн, у тому числі витрати, що передбачені за загальним фондом державного бюджету на 2022 рік для використання центральним апаратом БЕБ – 448,8 млн грн, територіальними органами БЕБ, створеними з липня 2022 року – 110,6 млн грн.

Враховуючи законодавчу обмеженість щодо ініціювання внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» в частині додаткового збільшення загального обсягу видатків, БЕБ здійснено ряд заходів, направлених на ефективне використання фінансового ресурсу шляхом перерозподілу видатків у межах затвердженого обсягу за погодженням із Міністерством фінансів України.

Касові видатки за 2022 рік склали 275,4 млн грн (49% від суми затверджених кошторисних призначень), залишок коштів по кошторису за загальним фондом – 284,0 млн грн.

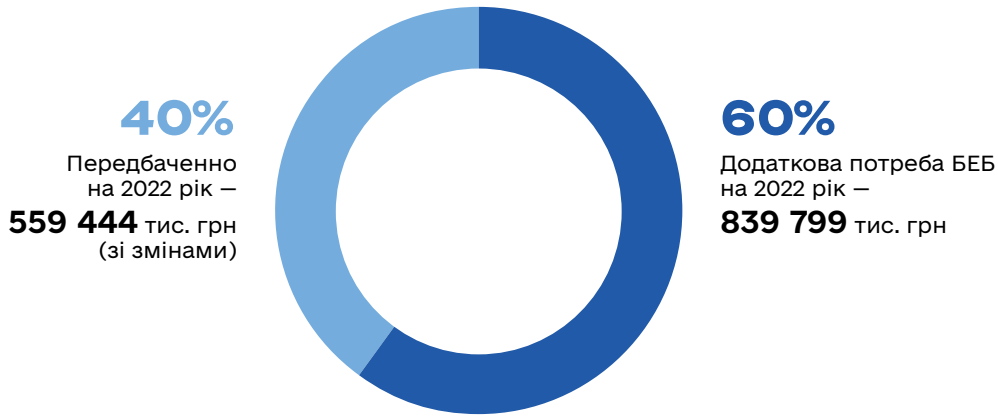
Дебіторська заборгованість по загальному фонду станом на 01.01.2023 становить 0,3 млн грн.

Кредиторська заборгованість станом на 01.01.2023 складає 2,2 млн грн, яка обумовлена законодавчими обмеженнями щодо першочерговості та порядку проведення платежів у період воєнного стану відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 №590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану» (зі змінами).

Беручи до уваги, що БЕБ є одним із органів, який має аналітичну та правоохоронну функцію, метою якого є забезпечення економічної безпеки держави, **неналежне фінансування протягом тривалого часу створює ризик неможливості повноцінного виконання БЕБ функцій та завдань** із впровадження комплексної реформи, направленої на забезпечення державної економічної безпеки.

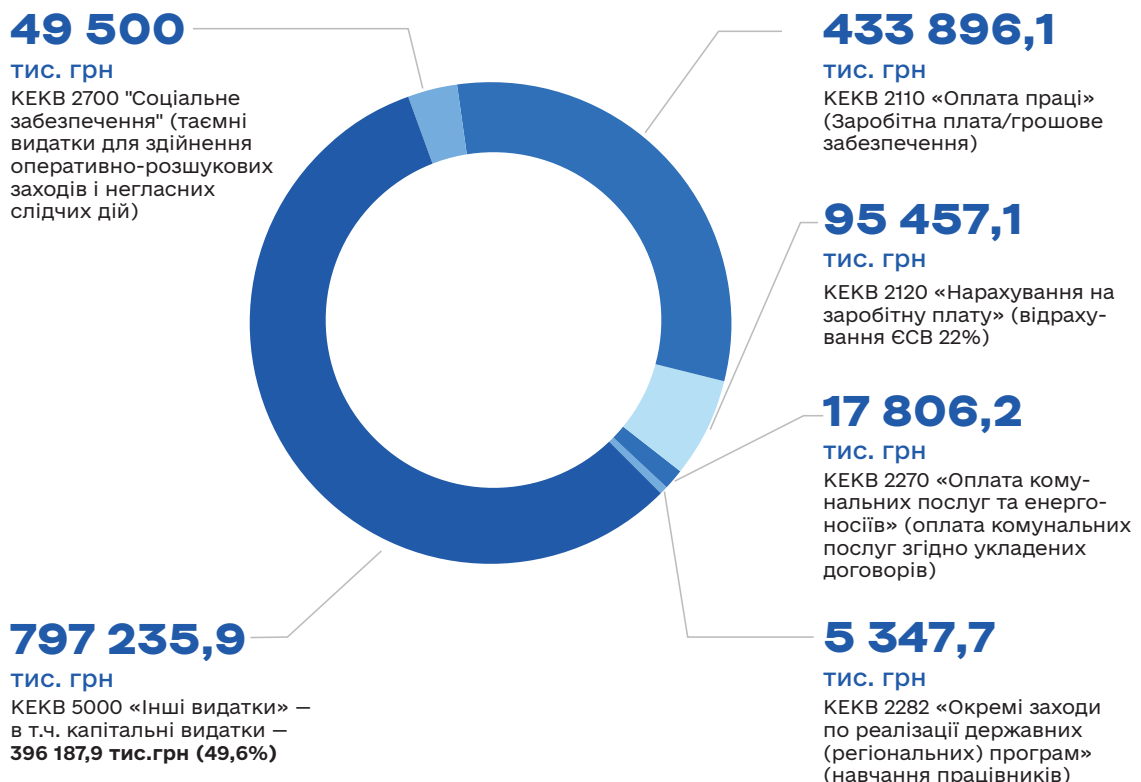
ВІДСОТОК КОШТОРИСНИХ ПРИЗНАЧЕНЬ У СКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ ПОТРЕБИ БЕБ ЗА ЗАГАЛЬНИМ ФОНДОМ НА 2022 РІК

Загальна потреба БЕБ на 2022 рік — 1 399 243 тис грн

НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ У 2022 РОЦІ (У ЗАГАЛЬНІЙ ПОТРЕБІ) КПКВК 6491010 «КЕРІВНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ»

Всього 1 399 243 тис грн

ІНШІ ВІДОМОСТІ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ БЕБ ТА ВИКОНАННЯ ПОКЛАДЕНИХ НА НЬОГО ЗАВДАНЬ

ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК

Упродовж звітної періоду здійснено унормування організаційних основ діяльності БЕБ. Розроблено Положення про Бюро економічної безпеки України, яке затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 06 жовтня 2021 року №1068 «Деякі питання організації діяльності Бюро економічної безпеки України».

Затверджено та зареєстровано в Міністерстві юстиції України Положення про територіальні управління БЕБ (наказ БЕБ від 21 січня 2022 року №14).

Забезпечено державну реєстрацію семи територіальних управлінь БЕБ (в Одеській, Закарпатській, Чернівецькій, Полтавській, Волинській, Львівській областях, у м. Києві та Київській області).

Створено необхідну нормативну базу для притягнення до дисциплінарної відповідальності осіб, які мають спеціальні звання БЕБ:

- 1) розроблено Положення про проходження служби особами, які мають спеціальні звання Бюро економічної безпеки України, яке затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2022 року №1333;
- 2) затверджено та зареєстровано в Міністерстві юстиції України Положення про Дисциплінарну комісію Бюро економічної безпеки України (наказ БЕБ від 24. 01.2022 №15);
- 3) затверджено та зареєстровано в Міністерстві юстиції України Правила професійної етики працівників БЕБ України (наказ БЕБ від 30 червня 2022 року № 129);

У сфері ефективної протидії потенційним загрозам та усунення перешкод для сталого економічного розвитку держави:

- затверджено та зареєстровано в Міністерстві юстиції України Порядок надання Державною податковою службою України інформації з Державного реєстру фізичних осіб – платників податків про доходи фізичних осіб на запити БЕБ (наказ БЕБ від 31 серпня 2022 №206/265);
- забезпечено участь БЕБ у реалізації санкційної політики шляхом внесення відповідних змін до Положення про Бюро економічної безпеки України (постанова Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2022 року №1430);
- забезпечено включення заступника Директора БЕБ до складу Міжвідомчої координаційної ради з питань протидії порушенням, які впливають на фінансові інтереси України та ЄС, утвореної постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 року №1110 (зміни до складу Міжвідомчої координаційної ради внесені постановою Кабінету Міністрів України від 14 червня 2022 року №686);
- забезпечено включення Директора БЕБ до складу Ради з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, утвореної постановою Кабінету Міністрів України від 08 вересня 2016 року №613 (зміни до складу ради внесені постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 року №498).

За результатами аналізу чинних нормативно – правових актів , розроблено **План діяльності Бюро економічної безпеки України з підготовки проєктів нормативно-правових актів у 2023 році** (далі – План), який затверджений наказом БЕБ від 13 грудня 2022 року №369 «Про організацію нормотворчої діяльності».

До Плану включені проєкти нормативно-правових актів за ключовими напрямками:

- розробка проєкту Закону України «Про внесення змін до КК України щодо відповідальності за незаконні дії з коштами бюджетів Європейського Союзу»;
- розробка проєкту Закону України «Про внесення змін до КПК України щодо відповідальності за незаконні дії з коштами бюджетів Європейського Союзу»;
- розробка проєкту Закону України «Про внесення змін до КК України та КПК України щодо імплементації нормативно-правових актів ЄС у кримінальне законодавство України»;

- розробка проєкту Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії про співробітництво у сфері боротьби із правопорушеннями, що посягають на функціонування економіки держави;

- розробка проєкту Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однією сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами членами, з іншої сторони».

Забезпечення ефективної внутрішньої взаємодії та контролю, зокрема, для усунення передумов виникнення антикорупційних ризиків:

- 1) упорядкування взаємодії структурних підрозділів БЕБ під час здійснення договірної роботи шляхом розроблення Положення про порядок ведення договірної роботи у Бюро економічної безпеки, яке затверджено наказом БЕБ від 21 грудня 2021 року №87;
- 2) затверджено та зареєстровано в Міністерстві юстиції України Інструкцію з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення уповноваженими посадовими особами БЕБ (наказ БЕБ від 20 вересня 2022 року № 234);
- 3) затверджено та зареєстровано в Міністерстві юстиції України Інструкцію про порядок приймання, реєстрації та розгляду заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, віднесені законом до підслідності Бюро економічної безпеки України (наказ БЕБ від 23 березня 2022 року №58).

БЕБ приєднано до системи електронної взаємодії органів виконавчої влади (СЕВ ОВВ), що дало змогу автоматизувати процеси створення, надсилання, передачі, одержання, оброблення, використання, зберігання, знищення документів в електронній формі, що не містять інформації з обмеженим доступом.

Крім того, 04.02.2022 затверджено та погоджено з Центральним державним архівом вищих органів влади та управління України Інструкцію з діловодства у Бюро економічної безпеки України, а також затверджено та погоджено з Центральним державним архівом вищих органів влади та управління України Номенклатуру справ Бюро економічної безпеки України.

Затверджено Порядок розгляду звернень громадян та організації особистого прийому громадян у Бюро економічної безпеки

України та Порядок забезпечення доступу до публічної інформації у Бюро економічної безпеки України.

Водночас, забезпечено ведення обліку, зберігання, використання документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію. Розроблено Інструкцію про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію, в Бюро економічної безпеки України та територіальних управліннях Бюро економічної безпеки України.

У 2022 році в БЕБ впроваджено систему електронного документообігу.

Забезпечено проведення навчань під керівництвом експертів Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо належного здійснення контролю за виконанням законів України, указів Президента України, постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України та доручень Прем'єр-міністра України, Ради національної безпеки і оборони України, запитів та звернень народних депутатів України, а також наказів і доручень керівництва БЕБ, актів інших центральних органів виконавчої влади.

РОБОТА З ПЕРСОНАЛОМ

Рівень укомплектованості БЕБ станом на 01 січня 2023 року становить 17 %. Протягом 2022 року оголошено та проведено конкурси на зайняття вакантних посад гласних штатних працівників, які мають спеціальні звання, у центральному апараті та вакантні посади територіальних управлінь БЕБ. Загалом для участі у конкурсі претендентами подано 3921 пакет документів (1485 до центрального апарату БЕБ та 2436 до територіальних управлінь БЕБ). За результатами проведених конкурсів визначено 312 переможців.

У 2022 році до БЕБ прийнято 592 працівники, з них переможці конкурсів на посади, які передбачають спеціальні звання – 284; на посади державної служби – 267; особи, які уклали трудовий договір з БЕБ – 41.

Фактична чисельність працівників БЕБ станом на 01 січня 2023 року становить 683 працівники (центральный апарат – 432; територіальні управління БЕБ – 251).

Крім того, 9 працівників БЕБ мобілізовані до лав ЗСУ та СБУ.

За 2022 рік кваліфікацію підвищили 151 працівник БЕБ.

У 2022 році працівникам БЕБ присвоєно вперше 403 спеціальних звання.

Відповідно до частини третьої статті 19 Закону організовано проведення 1747 кваліфікаційних іспитів (тестувань) на знання загального законодавства, а на виконання статті 24 Закону організовано проведення 1379 психологічних тестувань та 864 психофізіологічних опитувань із застосуванням поліграфа та 864 співбесіди із кандидатами на зайняття вакантних посад гласних штатних працівників, які мають спеціальні звання БЕБ.

ПРОВАДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З ДЕРЖАВНОЮ ТАЄМНИЦЕЮ

У 2022 році створено режимно-секретний орган (далі – РСО) в Бюро економічної безпеки України та отримано спеціальний дозвіл на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею (далі – Спеціальний дозвіл), виданий Службою безпеки України, що фактично дозволило розпочати в БЕБ діяльність, пов'язану з державною таємницею.

Крім того, Спеціальні дозволи отримали Територіальні управління БЕБ у м. Києві та Київській області, Львівській, Одеській, Волинській та Закарпатській областях.

РОЗБУДОВА ІТ-ІНФРАСТРУКТУРИ

Статтею 17 Закону визначено, що до повноважень Директора БЕБ належить забезпечення охорони державної таємниці відповідно до вимог режиму секретності, кіберзахист, технічний та криптографічний захист інформації та здійснення контролю за його станом.

З метою реалізації вищезазначених повноважень протягом 2022 року здійснено ряд заходів, а саме:

- проведено початковий етап створення серверів активного каталогу, файлового серверу, серверу оновлень;
- впроваджено пакет офісних програм з сервером корпоративної пошти та засобів комунікації співробітників БЕБ;
- побудовано канал зв'язку з метою забезпечення обміну інформацією БЕБ з суб'єктами інформаційних відносин;
- розпочато впровадження пілотного проєкту щодо програмного рішення для запобігання витоку конфіденційної інформації;

- здійснено встановлення програмного забезпечення для виявлення кіберзагроз на кінцевих точках та антивірусного захисту.

Крім того, розроблено Перелік комп'ютерних програм, дозволених для використання в БЕБ, затверджений наказом БЕБ від 26.10.2022 №303, Положення про використання ресурсів мережі Інтернет, затверджене наказом БЕБ від 26.10.2022 №304, Положення про використання корпоративної електронної пошти, затверджене наказом БЕБ від 26.10.2022 №305 та Політику парольного захисту під час роботи з ІКС та АРМ користувачів, затверджену наказом БЕБ від 26.10.2022 №306.

Для захисту від кібератак у БЕБ застосована масштабована модель захисту IT-інфраструктури. Сертифіковані шлюзи безпеки забезпечують периметральний захист від зовнішніх атак, фільтрацію трафіку та роз-

межування доступу, а також надають можливість здійснення захищених віддалених підключень користувачів з використанням технології VPN.

З метою здійснення повноцінного захисту віртуального хмарного середовища та забезпечення функцій віддаленого доступу працівників БЕБ проведено тендерну закупівлю, погоджену з Мінцифри, з придбання ліцензійної програмної продукції.

Отже, одним із пріоритетних напрямів діяльності БЕБ є впровадження єдиної інформаційної політики в частині запобігання ручному втручання, недопущення порушення інформаційної безпеки (загрози заволодіння службовою інформацією), загрозам кібератак, що може завдати негативних наслідків у сфері діяльності БЕБ, забезпечення належного рівня кібербезпеки, що є одним з завдань БЕБ.

